ÖVERSIKTSPLAN

MITT VÄRNAMO 2035

MANDATPERIOD 1

PLANFÖRSLAG

PLANERINGSUNDERLAG

KONSEKVENSBESKRIVNING

Antagen av Kommunfullmäktige 2019-05-29 § 111

VÄRNAMO KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning **3**
1.1 Bakgrund och koppling till planförslaget 4
1.2 Miljöbedömningens syfte och krav 5
1.3 Läsanvisning 5
1.4 Miljömål 6
2. Avgränsning **8**
2.1 Avgränsning 9
2.2 Nivåavgränsning 9
2.3 Geografisk avgränsning 10
2.4 Avgränsning i tid 10
2.5 Begränsning av alternativ 10
2.6 Översiktsplanens tänkbara miljöpåverkan 11
3. Analyserade alternativ **13**
3.1 Mitt Värnamo 2035 14
3.2 Nollalternativet 15
4. Konsekvenser **17**
4.1 Riksintressen 18
4.2 Klimatpåverkan 21
4.3 Hushållning med naturresurser 25
4.4 Naturmiljö 28
4.5 Kulturmiljö 32
4.6 Rekreation och friluftsliv 34
4.7 Samhällsservice 36
4.8 Tekniska kommunikationer 40
4.9 Ljudkvalitet 44
4.10 Luftkvalitet 46
4.11 Risker 48
5. Mellankommunal påverkan **51**
5.1 Kollektivtrafiken 52
5.2 Skydd av yt-grundvatten 52
5.3 Områden för vindkraft 53
5.4 Stora opåverkade områden 54
5.5 Övriga mellankommunala frågor 54
6. Samlad bedömning **55**
6.1 Samlad bedömning över planens inverkan på nationella och regionala mål 56
6.2 Samlad bedömning 58
6.3 Samlad avvägning 64
6.4 Hållbarhetsbedömning 65
6.5 Hur uppfyller planen Hälsans miljömål? 65
7. Uppföljning av betydande miljöpåverkan **66**
7.1 Lagstiftning 67
7.2 Uppföljning 67
7.3 Uppföljning
8. Förslag på förbättringar **68**
8.1 Revideringar efter samråd 69
9. Bilaga TÖP för LIS (landsbygdsutveckling i strandnära läge) 74-100

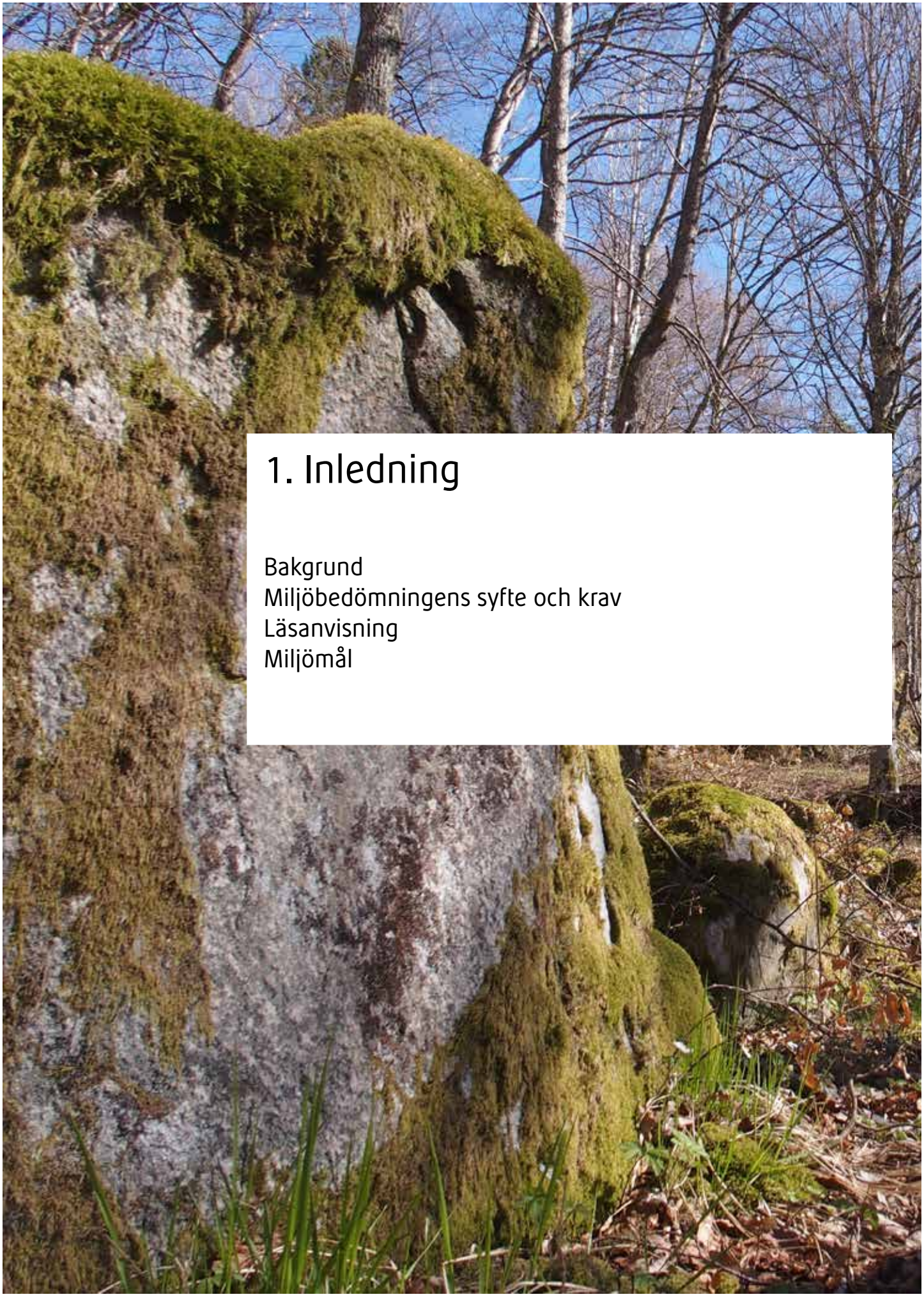

1. Inledning

Bakgrund
Miljöbedömningens syfte och krav
Läsanvisning
Miljömål

1.1 Bakgrund och koppling till planförslaget

Samhällsbyggnadsförvaltningen har kommunens uppdrag att ta fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen utgör ett geografiskt kommuntäckande planeringsinstrument och blickar ett tjugotal år framåt i tiden. Översiktsplanen är därför ett av kommunens viktigaste strategiska styrdokument. Enligt plan- och bygglagen ska alla översiktsplaner miljöbedömas. Översiktsplanering anses alltid innebära betydande miljöpåverkan då bebyggelseutveckling och markanvändningen påverkar många intressen, varför denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har upprättats och ingår som en del av kommunens översiktsplan, Mitt Värnamo 2035.

Förslaget till en ny översiktsplan består av de tre delarna planförslag, konsekvensbeskrivning och planeringsunderlag. Till dessa dokument har efter översiktsplanens samråd en tematisk översiktsplan för kommunens arbete med LIS (landsbygdsutveckling i strandnära läge) och LIS-områden tagits fram. Denna konsekvensbeskrivning har således kompletterats med en bilaga som särskilt beskriver konsekvenserna av LIS.

Utöver det material som presenteras här i konsekvensbeskrivningen finns det även i planförslaget kortfattade sammanfattningar gällande konsekvenser efter respektive fokusområde. Konsekvenserna redovisas i planförslaget utifrån en så kallad värderos som redogör för förslagets konsekvenser i förhållande till gällande översiktsplan, 0-alternativet. På det sätt blir konsekvenserna av planförslaget för respektive fokusområde lättillgängliga och greppbara för läsaren.

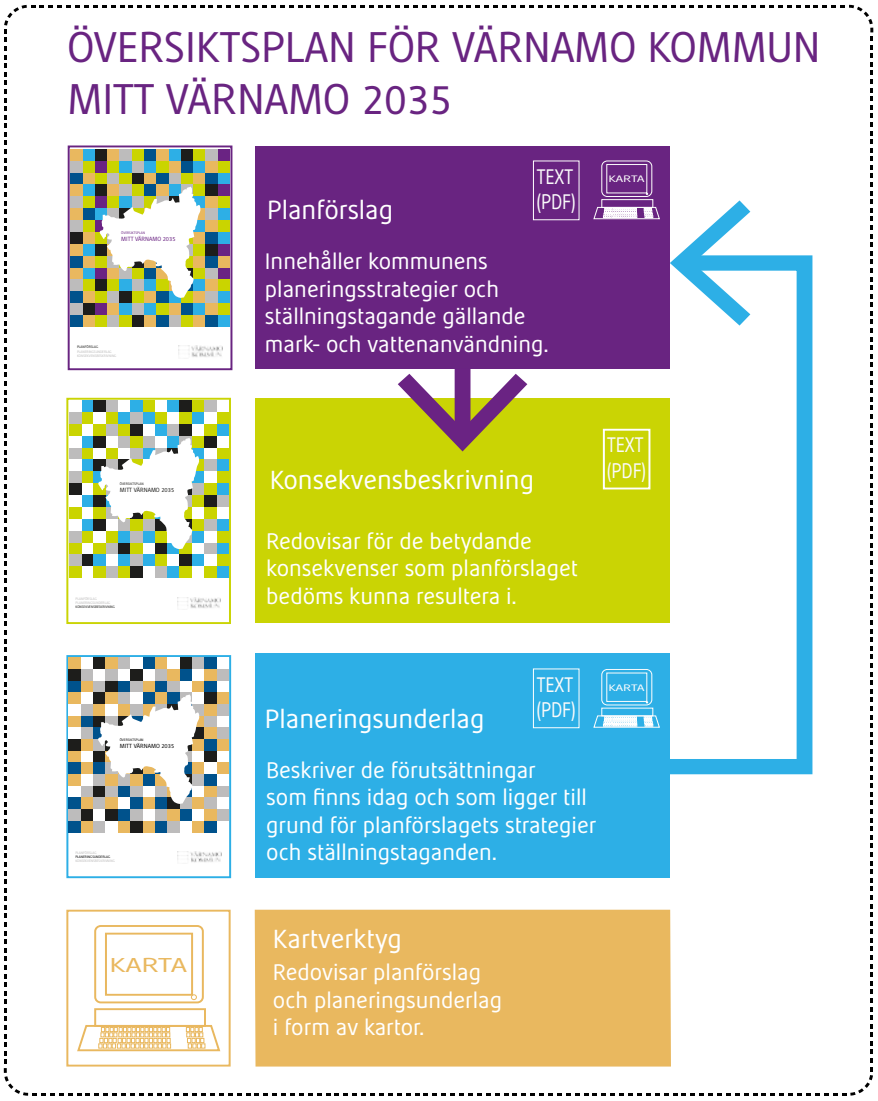

1.2 Miljöbedömningens syfte och krav

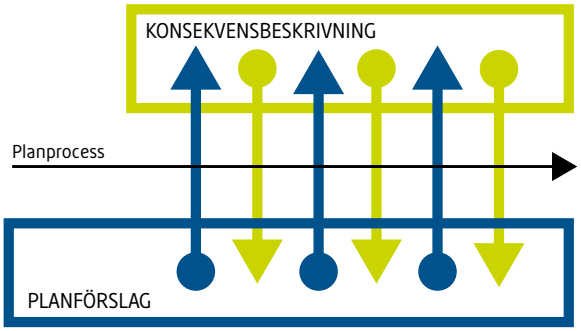

Illustration som redogör för hur konsekvensbeskrivningen har tagit fram parallellt med att planförslaget har arbetats fram.

Arbetet med en MKB utgör en process integrerad i översiktsplansarbetet. Syftet är att pröva olika förslag och ställa dessa mot varandra i en öppen dialog för att kunna välja de lösningar som sammantaget ger bäst möjligheter för långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Arbetet påbörjades med ett program för arbetet med ny kommuntäckande översiktsplan för Värnamo kommun som godkändes av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden 2013-04-15.

1.3 Läsanvisning

I förslaget till ny översiktsplan, - Mitt Värnamo 2035 har kommunen lagt fast fyra fokusområden som planen koncentreras kring. Dessa är:

- Attraktiv kommun
- Goda kommunikationer
- Utveckla natur- och vattenresurser
- Hållbar näringslivsutveckling

Gränsdragningen mellan fokusområdena är i verklighetens planeringssituation inte enkel att göra. Konsekvenser av förslag inom översiktsplanen kan påverka mer än ett fokusområde. En konsekvens kan också vara positiv för ett fokusområde, men negativ för ett annat. För att komma fram till en gemensam målbild. det vill säga planförslaget, undersöks ett eller flera planeringsalternativ eller scenarier parallellt med ett så kallat nollalternativ. Nollalternativet är den gällande översiktsplanen från 2002.

1.4 Miljömål

NATIONELLA MILJÖMÅL

Sveriges nationella miljömål är vid denna MKB:s framtagande fastlagda till ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och tjugofyra etappmål. Generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället och innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en generation (till 2020). Detta bedöms vara ett mycket högt ställt mål. Miljömålen är uppdelade i miljökvalitetsmål som beskriver den kvalitet som miljön ska ha 2020 och etappmål som är mer inriktade på åtgärder och dessa är inte uppdelade per miljökvalitetsmål.

REGIONALA MILJÖMÅL

Jönköpings län berörs av 14 av de nationella miljömålen då det inte finns hav eller fjäll inom länet. Nya regionala miljömål beslutades i april 2013. Det anses att de nationella miljökvalitetsmålen i de flesta fall är så heltäckande att inga regionala mål behövs. Undantaget är begränsad klimatpåverkan där länet har antagit egna etappmål. Miljökvalitetsmålen har delats upp i fyra delar med specifika åtgärdsmål. Dessa är:

- Vattnets miljömål
- Djurens och växternas miljömål
- Hälsans miljömål
- Minskad klimatpåverkan

Förorenad mark och försurning anges som speciellt utmärkande för Jönköpings län i det regionala miljöarbetet.

Som ett komplement till målet för Minskad klimatpåverkan finns även ett regionalt arbete kring klimatanpassning och ett där till hörande handlingsprogram. Åtgärdsprogrammet 49 åtgärder och gäller mellan åren 2015-2019.

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer finns idag för buller, luft och vattenkvalitet. Dessa reglerar den kvalitet på miljön som ska uppnås till en viss tidpunkt. Utgångspunkten är att den ska ta sikte på vad människan och naturen bedöms kunna utsättas för

utan att ta alltför stor skada. Kommuner och myndigheter har huvudansvaret för att normerna följs men det finns även ett visst ansvar hos olika verksamhetsutövare.
Miljökvalitetsnormerna ska följas när kommuner och myndigheter planerar och planlägger, bedriver tillsyn och ger tillstånd till att driva anläggningar.

En miljökvalitetsnorm får inte överskridas. Uppfylls inte en miljökvalitetsnorm ska ett åtgärdsprogram tas fram för att normen ska kunna hållas.

ÖVRIGA BEDÖMNINGSGRUNDER

Folkhälsomålen är 11 stycken och beslutade av riksdagen. Flera av dessa är starkt beroende av den bebyggda miljön och hur denna utformas för att människor ska känna trygghet, delaktighet och ha möjligheter att leva ett aktivt liv. Länsstyrelsen i Jönköping har antagit handlingsprogrammet ”hälsans miljömål” vilket gäller 2016 -2020 och omfattar miljökvalitetsmålen Frisk luft, Giftfri miljö, Skyddande ozonskikt, Säker strålmiljö och God bebyggd miljö. Programmet syftar till att miljömålen ska nås i Jönköpings län. Delen som behandlar God bebyggd miljö är huvudsakligen kommunernas uppgift. Ett av delmålen är fördjupad genomlysning av god bebyggd miljö i översiktsplanen.

De regionala planeringsunderlagen har också bidragit med bedömningsunderlag. Den Regionala Utvecklingsstrategin (RUS) och den regionala transportplanen har varit del av bedömningsgrunderna liksom även den Regionala utvecklingsplanen (RUP).

Allmänna hållbarhetsaspekter har även använts som en del av bedömningsgrunderna eftersom en hållbar utveckling av samhället är en av grunderna för miljökvalitetsmålen. En del av bedömningen rör även ekonomiska överväganden. Där de ekonomiska övervägandena har bedömts ha särskilt stor betydelse finns de med som bedömningsgrund i de redovisade konsekvensbedömningarna nedan.

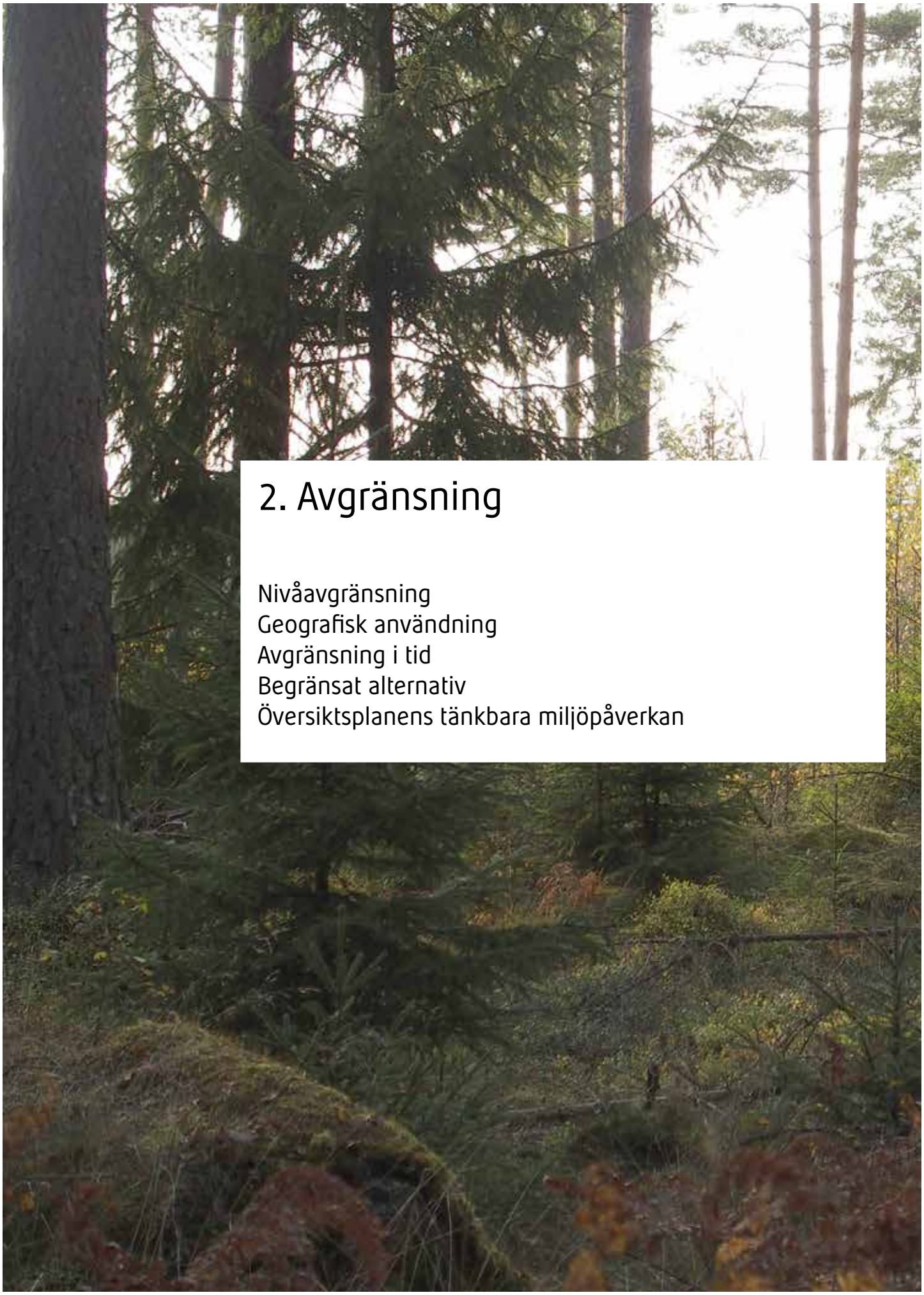

2. Avgränsning

Nivåavgränsning
Geografisk användning
Avgränsning i tid
Begränsat alternativ
Översiktsplanens tänkbara miljöpåverkan

2.1 Avgränsning

En konsekvensbedömning behöver en avgränsning för att inte leda hur långt som helst. Översiktsplanen pekar ut ställningstaganden, belyser problem och konflikter samt gör avvägningar mellan exploateringsbehov och bevarandebehov. Konsekvensbedömningen begränsas till kommunens utvalda fokusområden. Bedömningen ska vara på samma detaljeringsgrad som det som bedöms. Översiktsplanen är övergripande och den kommer senare att kompletteras med fördjupningar för vissa delar av kommunen eller för vissa preciserade användningsområden. Dessa ska i takt med att de antas införlivas i den övergripande översiktsplanen. Fördjupningarnas konsekvenser bedöms i respektive fördjupning.

Konsekvensbedömningen grundar sig på miljömål, miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer liksom folkhälsomål, allmänna hållbarhetsbedömningar och ekonomiska överväganden. Bedömningsgrunderna skiljer sig något åt mellan de olika fokusområdena. Hänsyn har även tagits till den gällande översiktsplanen som är det nollalternativ som planförslaget jämförs med. Planen är ett underlag för kommunens fysiska planering där både positiva och negativa effekter vägs mot varandra. En del inriktningar och riktlinjer ger positiva effekter för vissa delar av kommunen och negativa för andra. Det finns även en del ställningstaganden som direkt strider mot varandra och som behöver vägas och jämkas samman i senare delar av planprocessen. Detta är dock helt i sin ordning i översiktsplaneringen som syftar till att belysa och peka ut en utvecklingsriktning för hur användningen av mark- och vattenområden i kommunen ska prioriteras och utformas.

Avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen har skett i samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Ett möte där översiktsplanens innehåll och avgränsningar diskuterades hölls 2015-06-23.

2.2 Nivåavgränsning

Alla bedömningar i den här konsekvensbedömningen är gjorda på en övergripande nivå för att spegla de stora dragen av konsekvenser som planen kan ge upphov till. Planen ska visa

hur kommunen vill förvalta och utveckla natur-, kultur- och bebyggda miljöer ur ett hållbarhetsperspektiv. Översiktsplanen ska även behandla hushållningen med resurser och vara en av grunderna för ett hållbart samhälle. Den föreliggande konsekvensbeskrivningen ska på ett tydligt sätt belysa de direkta och indirekta konsekvenser som planen kan medföra.
God och tydlig planering är en förutsättning för ett hållbart samhälle. En viktig aspekt för att uppnå hållbarhet är att det finns en tydlig planering och viljeinriktning för hur mark och vatten ska användas och vilken inriktning som ska prioriteras.

2.3 Geografisk avgränsning

Planens geografiska avgränsning är av naturliga skäl kommunens område, men konsekvenserna av planen behöver inte alltid begränsas av kommunens fysiska gränser. En del åtgärder och inriktningar som föreslås i planen kan ha inverkan både på närliggande kommuner och även regionala konsekvenser kan förekomma inom vissa områden. Samråd och samverkan med grannkommunerna förekommer inom flera områden så som gemensamma kommunikationer, vattenförvaltning, naturskydd etc.

2.4 Avgränsning i tid

Översiktsplanen ska ses över varje mandatperiod för att spegla majoritetens uppfattning om dess aktualitet för byggande och annat nyttjande av kommunens mark. Ofta kan planen användas under en längre tidsperiod, men den ska aktualitetsprövas minst en gång/mandatperiod. Tidsspannet och visionen i den nu aktuella planen sträcker sig fram till 2035. Det har även varit tidshorisonten för de analyser och utredningar som ligger till grund för arbetet med översiktsplanen.

2.5 Begränsning av alternativ

Kommunen har valt att begränsa alternativen till ett enda huvudalternativ (mitt Värnamo 2035) till jämförelse och nollalternativ används den befintliga översiktsplanen och de bedömda effekter den skulle få om den nya planen inte antas. Den gamla planen utgör i många avseenden den grund som den nya planen vilar på och är på många sätt en vidareutveckling och förfining av denna.

Den nya planen innebär att bebyggelseutvecklingen koncentreras till Värnamo stad och ett tätortsband längs väg 27. Om höghastighetsjärnvägen mellan Stockholm och Malmö kommer till stånd kommer närheten till det nya stationsområdet mellan Värnamo och Bor att innefatta ny bebyggelseutveckling och nya kommunikationer.

Nollalternativet har ingen specifik viljeinriktning för ny bebyggelse annat än koncentration mot befintliga tätorter.

2.6 Översiktsplanens tänkbara miljöpåverkan

All användning av mark och vatten innebär en påverkan på miljön. En viktig aspekt för att minska negativa miljöeffekter av samhällsutvecklingen och uppnå hållbarhet är att det finns en tydlig planering, samordning och ställningstagande för hur mark och vatten ska användas och vad som ska prioriteras. God och tydlig planering lägger en stabil grund för ett hållbart samhälle i samklang med miljön och ger förutsättningar för långsiktiga och goda bostadsmiljöer och bostäder. Generellt bedöms den nya översiktsplanen bättre sträva mot att uppfylla miljömålen och folkhälsomålen än nollalternativet.

Av plan och bygglagen framgår att översiktsplanen ska redogöra för hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna planen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för hållbar utveckling inom kommunen. Kommunen har valt att i planförslaget redogöra för vilka delar av planförslaget som man ser skulle kunna ha en inverkan på de nationella miljökvalitetsmålen vilket även indirekt även motsvarar de regionala målen. I konsekvensbedömningen görs en sammanfattande bedömning i kapitel 6 av denna inverkan som planförslaget bedöms utgöra.

Utsläpp av växthusgaser från transporter är ett prioriterat område för kommunen och inriktningen av översiktsplanen syftar till att minska dessa utsläpp genom att koncentrera och förtäta bebyggelsen, bygga energismart och satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik framför transporter med bil.

Viss negativ påverkan av naturmiljön kan uppkomma genom att

ny naturmark tas i anspråk för bostads- och näringslivsutveckling. Detta gäller främst i närheten av Värnamo stad samt i de utpekade LIS-områdena. Inriktningen på förtätning kan leda till att mindre naturmark tas i anspråk än för nollalternativet.

Genom att styra ny bebyggelse till speciella delar av kommunen så som Värnamo tätort och tätortsbandet längs väg 27 uppkommer flera sekundära effekter. Positivt är att samhällsservicen får bättre förutsättningar i samhällena längs vägen. Det kan även innebära en mer levande landsbygd i området kring väg 27 där jordbruket utvecklas och småföretagandet blomstrar. Negativt är att en koncentration till ett visst område kan innebära utarmning av andra delar av landsbygden vilket kan få till följd att jordbruksmark växer igen och kulturlandskapet och de djur och växter som är beroende av öppna marker försvinner.

Planförslaget har efter samrådet kompletterats med ett ställningstagande för ett stråk i kommunen som benämns, landsbygdslinjen. Stråket är beläget från Nydala, via Fryele till Värnamo och från staden till Dannäs via Åminne och Hånger. Utmed stråket och i stråkets förlängning över kommungränsen ska kommunen under planperioden verka för en utveckling av kommunikationer och service. Kommunen ser ställningstagandet som en av flera strategier för att långsiktigt verka för en utveckling av landsbygden. Förhoppningen är vidare att landsbygdslinjen till en viss del ska väga upp eventuella negativa effekter som ställningstagandet kring tätortsbandet skulle kunna innebära.

Vissa av LIS-områdena nära vatten saknar kommunalt VA vilket kan ge negativa effekter på vattendrag och sjöar i närheten i form av övergödning eller ökad mängd förorening genom enskilda avlopp och ökande ytavrinning.

En samlad bedömning av planens konsekvenser finns i kapitel 6 nedan. För överskådligheten har bedömda konsekvenser klassats med en tregradig skala och en färg, negativ påverkan (röd), neutral påverkan (gul) och positiv påverkan (grön). Alla bedömningar sker utifrån nollalternativet. En närmare redovisning av bedömningsgrunderna återfinns i samma kapitel.

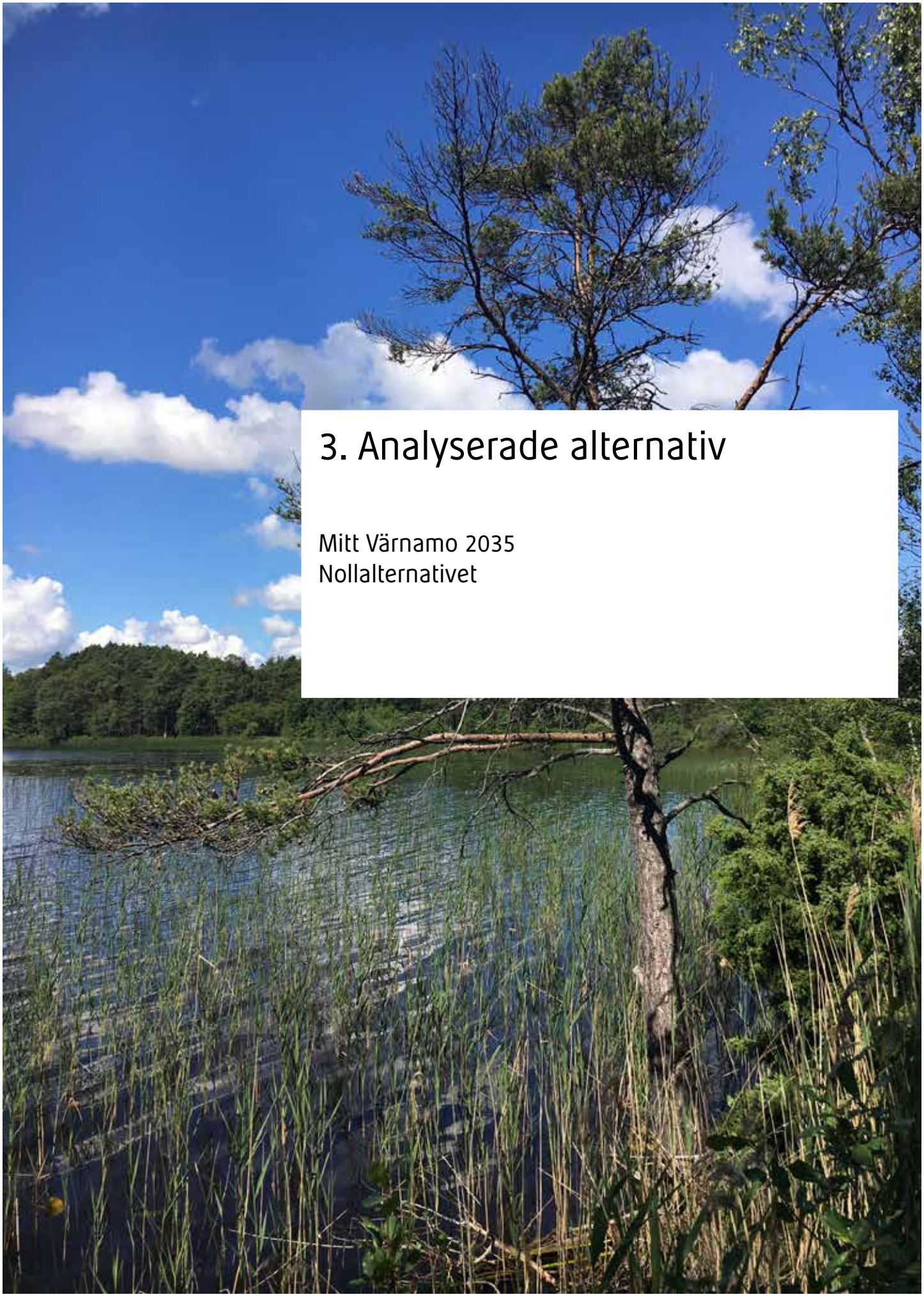

3. Analyserade alternativ

Mitt Värnamo 2035
Nollalternativet

3.1 Mitt Värnamo 2035

Mitt Värnamo 2035 är det planförslag som denna konsekvensbeskrivning behandlar och innebär sammanfattningsvis att bebyggelseutvecklingen koncentreras till Värnamo stad och ett tätortsband längs väg 27. Efter genomfört samråd har planförslaget kompletterats med ett strategiskt stråk för fram för allt kommunikationsutveckling på landsbygden. Den så kallade landsbygdslinjen löper på motsatt håll tätortsbandet genom kommunen, Nydala-Fryele-Värnamo-Åminne-Hånger och Dannäs.

Kommunen är en knutpunkt mellan flera kommunikationsstråk, både vad gäller vägar (E4 och väg 27) och järnvägslinjer. Kommunikationer är en viktig del av översiktsplaneringen och dessa har stor betydelse för samhällsutvecklingen och den goda bebyggda miljön. En viktig aspekt för generellt hållbara transportsystem är att det finns en tydlig planering och viljeinriktning för hur transportsystem ska utvecklas och vad som ska prioriteras. Arbetspendling antas få allt större betydelse både lokalt och regionalt i framtiden och denna pendling bör i största möjlig mån ske med kollektiva och miljövänliga transportmedel. För att främja denna inriktning ska cykel och gångstråk byggas ut och utökas och mer fokus ska läggas på kollektivtrafiken. Bussnätet bör ökas med tätare turer och expresslinjer vilket ska underlättas av att ny bebyggelse koncentreras till Värnamo och tätortsbandet med omland. Längre pendlingssträckor utanför kommungränserna ska företrädesvis ske med spårbunden trafik och flera inriktningar/satsningar behandlas i planen. Stråket för bebyggelseutveckling kan komma att förstärkas ytterligare av den planerade höghastighetsjärnvägen och dess station öster om Värnamo stad. Ett antal områden har i en tidigare utredning bedömts som lämpliga för sjönära samhällsutveckling och 10 stycken pekas därför ut för bebyggelseutveckling i översiktsplanen. Genom att specifikt peka ut dessa områden önskar kommunen bevara andra områden från denna typ av exploatering.

Kommunen vill satsa på att bli en kommun med god tillgång på kultur. Offentlig konst både som utsmyckning och som en del av samhällslivet lyfts fram. Det pekas i planförslaget ut goda kulturmiljöer som ska tillvaratas, bevaras och utvecklas. Framför allt är det redan skyddade miljöer som prioriteras.

En god hushållning med mark- och vattenresurser ska ske genom att ett antal specifika underlag för planering tas fram eller följs upp så som ny VA-plan, Trafikplan, Grönstrukturplan och uppdaterade skyddsområden för vattentäkter. Det finns även en del uttalade viljeinriktningar för hur specifika områden ska användas. Exempel på detta är tysta områden, mark som ska användas för areella näringar och mark som explicit utpekas för viss typ av exploatering.

Kommunen vill vara en omsorgsfull, trygg och hälsosam kommun med god tillgänglighet för alla sina invånare. Det ska finnas möjlighet till en aktiv fritid med tillgång till motionsmöjligheter i närheten av bostaden. Kommunen vill även ha fokus på skola och utbildning och utveckla en god miljö för de yngre invånarna. Förskolor och skolor ska finnas där människor bor och därför vill kommunen satsa och utveckla även landsbygdsskolorna.

Planer för att utveckla näringslivet i kommunen är en viktig del av planen. Det finns en stark vilja att bredda näringslivet framför allt med inriktning mot besöksnäring och turism. För att främja tillgängligheten och främja mer levande stadsmiljöer vill kommunen undvika etablering av externa köpcentrum utanför tätorterna och det finns en ambition att underlätta för rekrytering och pendling och att se till att det finns mark att tillgå i attraktiva lägen.

3.2 Nollalternativet
(baseras på nu gällande ÖP samt FÖP Värnamo stad)

Nollalternativet innebär att den nu gällande översiktsplanen med dess inriktning fortsätter att gälla. Detta medför även konsekvenser på miljö och samhälle och det är utifrån de konsekvenserna som bedömningarna görs i förhållande till den nya planen.

Den gamla översiktsplanen är generellt mer detaljerad och går in på specifika frågor och platser inom många områden. På flera punkter är den nya översiktsplanen en vidareutveckling av den gamla om än på ett mer generellt plan, vilket gör att skillnaderna mot nollalternativet på vissa områden inte blir särskilt stora. Det finns dock en del väsentliga skillnader.

Nollalternativet saknar en övergripande vision för en hållbar bebyggelseutveckling i kommunen vilket innebär att bebyggelseutvecklingen sker i utpekade områden i närheten av eller i befintliga tätorter. Bebyggelseutveckling sker främst på jordburkmark i tätortsnära områden, men restriktivitet för bebyggelse i känsliga riksintresseområden och vattenskyddsområden ska råda. Flera strandnära perifera områden utpekas som utvecklingsområden för ny bebyggelse utan någon egentlig sammanhållen plan. Bebyggelsetryck är en viktig faktor för ny bebyggelse vilket gör att det saknas acceptabla VA-lösningar för flera av de strandnära områdena vilket kan få stor påverkan på vattenkvaliteten i de närliggande sjöarna och vattendragen.

Näringslivsutveckling är en framträdande del av planen både vad gäller industri och handel. Utvecklingen ska ske genom olika regionala samarbeten mellan kommuner och regioner samt samarbeten med näringslivet. Tillhandahållande av god fysisk infrastruktur för företagande är en viktig aspekt för att vara en attraktiv näringslivskommun.

Kulturmiljön som har formellt skydd ska skyddas och utvecklas hänsynsfullt och med bibehållna kulturvärden. Kulturlivet i Värnamo ska framför allt utvecklas genom Vandalorum och samarbeten med gummifabrikens kulturcentrum, i likhet med det nya planförslaget.

En önskan om att minska utsläppen av klimatgaser och koldioxid är den röda tråden i kommunikationsstrategin. Kommunen ser positivt på cykling och utveckling av cykelbanor. Inriktning på kommunikationer är dock framför allt inriktad på kollektivtrafik i stort och olika samarbetsprojekt och satsningar på järnvägarna i kommunen och förbättringar av möjligheten för regional pendling till och från arbete och studier.

Platsen för ett nytt kommunalt reningsverk har flyttats sedan planen antogs och det nya reningsverket i Pålslund ger förutsättningar för att förbättra VA-situationen i flera av kommunens samhällen.

Hushållningen med mark och vattenresurser ska främjas genom att god jordbruksmark i tätortsnära områden i möjligaste mån ska undantas från att exploateras. Skogsbruket ska uppmärksammas på de biologiska och kulturella värden som finns i skogen. Informationen ska främst komma från skogsstyrelsen och länsstyrelsen. Skogen och marken är även viktig ur rekreationssynpunkt. För exploatering finns en strategi för hur kommunal skogsmark kan användas dels vid exploatering och dels som bytes- eller ersättningsmark.

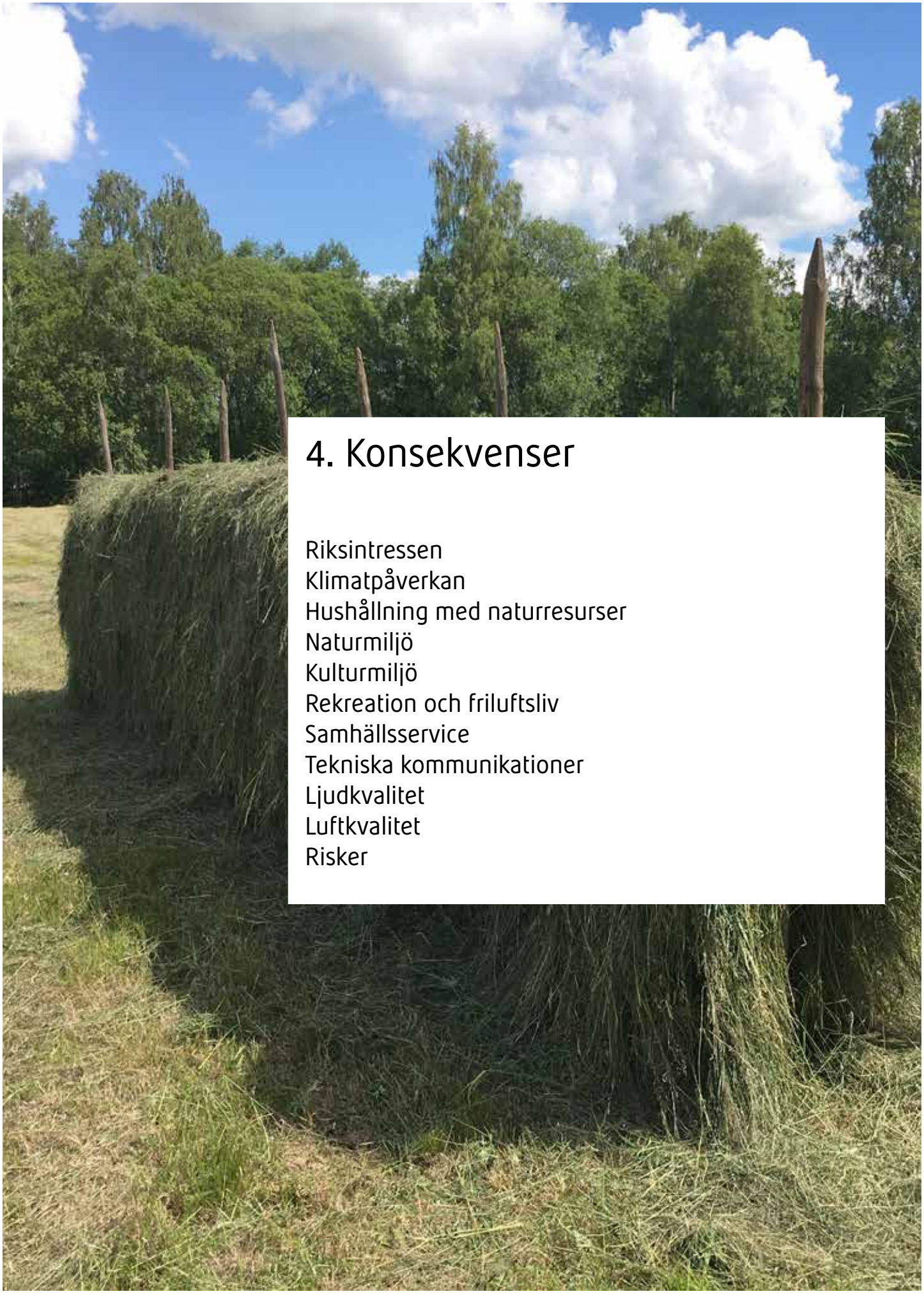

4. Konsekvenser

Riksintressen
Klimatpåverkan
Hushållning med naturresurser
Naturmiljö
Kulturmiljö
Rekreation och friluftsliv
Samhällsservice
Tekniska kommunikationer
Ljudkvalitet
Luftkvalitet
Risker

4.1 Riksintressen

BESKRIVNING

I kommunen finns ett antal områden som är utpekade som riksintresseområden. Ett riksintresse ska skyddas mot intrång som kan skada syftet med riksintresset. Sammanfaller flera riksintressen ska en prioritering göras utifall att dessa strider mot varandra. Riksintresse för rekreation och friluftsliv finns för Stora Mosse nationalpark och sjöarna Bolmen och Vidöstern med strandområden. Riksintressen för naturvård finns vid norra Vidösten och Lagan nerströms Hörledammen, Stora Mosse, Slättö sand, Källunda-Åminne, Hindsen, Dala mosse, Draven, Färjansö-Hånger, Hemmershult och mader vid Ruskån, Gallnås, Hjälmsänga, Högakull, Ingabomoss, Älmhultamaden och våtmark Os, Labbramsängen, Loftås, Stammaderna, Sötåsa och Trälsbomossen. Totalförsvaret har ett riksintresse för Haghults flygplats i nordvästra delen av kommunen, medan det finns riksintresse för vindkraft, mellan sjöarna Flåren och Furen. Riksintresse för kulturmiljövård finns vid Dannäs, Finnvedens folkland, Getaryggarna, Hindsen, Nydala kloster, Nästa, Kärda, Rydaholm, Södra Vissö by, Vallerstad, och Åminne, Källunda. För kommunikationer är det väg E4, väg 27, väg 127 och Järnväg mot Borås, Jönköping och Alvesta med stationerna Värnamo central, Röstorp, Bor och Rydaholm som är riksintresseklassade. I Bolmen finns även ett riksintresse för yrkesfiske. Det finns även ett antal större kraftledningar i kommunen som är av riksintresse. Ett mer osäkert riksintresse är det för den framtida höghastighetsjärnvägen genom kommunen.

PÅVERKAN

Planen medför inga stora och uppenbara konflikter mellan riksintressen men vissa delar av planens inriktning inverkar direkt negativt på en del av riksintressena. Riksintresset för vindkraft delvis lokaliserat mellan sjöarna Flåren och Furen har kommunen motsatt sig i och med den nya planen.

Inom ytterligare två områden finns det risk att planen kan påverka riksintressen negativt. Dessa är dels utveckling av besöksnäring i flera av de kulturmiljöintressanta områdena och dels LIS området ”St Gavlö, Bolmen Dannäs med omgivningar

samt Bolmenbygden” vid Bolmens norra strand som kan störa riksintresset för rekreation och friluftsliv samt yrkesfiske. Kommunen anger här att utvecklingen framför allt är bostäder men även näringsverksamhet med fokus på besöksnäringen är möjligt.

Kommunen har även en önskan att bevara de befintliga kulturmiljöerna och att främja riksintresseområdena för kulturmiljövården samt stödja en utveckling av dess kvalitet på ett varsamt sätt. Detta avser att bevara och förstärka syftet med riksintressena. Planen anger även att besöksnäring vid några av kulturmiljövårdsobjekten kan utvecklas, men att det ska göras i samklang med bevarandesyftet. Ny bebyggelse och kompletterande bebyggelse i dessa områden ska ske med varsamhet så att kulturmiljön inte skadas. Det är av yttersta vikt att denna ambition efterlevs för att kulturmiljövärdet och den historiska av läsbarheten inte ska gå förlorad.

Kommunen kan komma i ett läge där man önskar låta Värnamo stad expandera norr ut i riksintresseområdet ” Lagan nedströms Hörledammen” och även i viss mån söderut ner mot Vidöstern. Dessa områden i närheten av Lagan utgör båda riksintresse för naturvård och kommunens intressen för expansion kan komma i konflikt med riksintresset.

Naturvårdsintressena kräver ofta varsamhet och restriktioner för markanvändning. De flesta riksintressena för naturvård utgörs av mossar eller vattenområden. Dessa är särskilt känsliga för påverkan på vatten och vattenkvalitet. De stadsnära områdena vid Lagan kan komma att påverkas av bebyggelseutvecklingen på längre sikt. Förtätningen av staden kan medföra ökat förorenings- och besökstryck. Även satsning på olika evenemang som exempelvis sportevenemang som utförs i naturmiljön kan få stora lokala effekter främst genom slitage och olika typer av störningar under själva evenemanget. En ökande turism kan även den ge upphov till slitage och störningar på naturmiljön och djurlivet som ska besökas. Dessa intressen måste vägas mot den sociala och ekonomiska vinst som aktiviteterna kan medföra och även för den marknadsföringsvinst som stora evenemang kan få för kommunen.

Store Mosse nationalpark är ett gemensamt riksintresse med Gnosjö kommun. Kommunen vill utveckla besöksnäringen kring nationalparken. Området ligger relativt långt från kommunens

tätorter och ökad besöksnäring skulle vara positivt både ur social och ur ekonomisk synvinkel.

Det utpekade riksintresse för vindkraft mellan sjöarna Flåren och Furen är inte avsatta för detta ändamål i den nya planen då det inte uppfyller kommunens kriterier för att vara lämpligt för vindbruk. Det är inte beläget på ett avstånd större än 500 m från strandlinjen och den landskapstyp som området utgör är inte förenligt med vindkraftsetablering.

Höghastighetsbanan är ett framtida riksintresse som redan nu behöver tas med i den kommunala planeringen. Sträckning är ännu inte beslutad, men den kommer med all sannolikhet att påverka flera andra riksintresseområden. En avvägning kommer att behövas, men eftersom det fortfarande är osäkerheter gällande den exakta sträckningen, kan inga sådana avvägningar göras i arbetet med översiktsplanen.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Riksintressena ska tillgodoses i samband med en exploatering. Rätt verksamhet kan främja både tillgänglighet och attraktionskraft för riksintresseområdet. Näringsverksamhet med inriktning mot friluftsaktiviteter, och vid Bolmen, fiske, kan vara positivt och främja syftet med riksintresset. En utveckling av besöksnäring bedöms kunna ge positiva effekter även ur en social synvinkel. Även bostäder kan, om det uppförs med stor varsamhet och hänsyn, vara positivt för tillgängligheten till natur och strandområden och öka möjligheten och tillgängligheten till exempelvis befintliga badplatser.

Å andra sidan kan besöksnäring i känsliga områden, om den blir för intensiv, skada syftet med riksintresset. Satsningarna bör vara varsamma och väl avvägda i känsliga naturområden. Det finns även en risk att besöksnäringen kan öka bilanvändandet och behovet av parkeringsplatser vilket kan få negativ inverkan på riksintresset, på klimatet och på den lokala naturmiljö som tas i anspråk för parkeringsplatser. För kraftig utbyggnad av besöksnäring i kulturvårdsområden kan likaledes begränsa tillgången till mark för friluftslivet eller göra annan rekreation omöjlig eller förstöra atmosfären som riksintresset för kulturvården ska bevara. Risken för detta bedöms dock som liten. Viljeinriktningen att Värnamo stad ska kunna expandera åt norr och söder kan till vissa delar komma i konflikt med

riksintresset för naturvården. Här finns en uppenbar konflikt mellan naturvårdsintressen, samhällsutvecklingsintressen och ekonomiska intressen. Kommunen anger att exploatering i detta område ska ske så att riksintressets värden inte skadas. Detta kan vara helt i linje med lagstiftningen och kan bli positivt för naturvård, vattenskydd och friluftsliv, men det finns en uppenbar risk att de värden som ska prioriteras skadas. Det är därför av yttersta vikt att en avvägning sker för alla projekt i riksintresseområdet för att inte riskera att en påtaglig skada uppkommer på riksintresset.

Utveckling av besöksnäring nämns för Store mosse men utvecklingen och aktiviteterna får inte äventyra de värden som utgör riksintresset. Detta bedöms som helhet positivt för riksintresset.

Området som utpekats som riksintresse för Vindkraft mellan sjöarna Flåren och Furen försvinner och ersätts med områden som enligt uppräknade kriterier inte är känsliga för vindkraft i andra delar av kommunen. Dessa områden har dock inte riksintressestatus vilket gör att de inte har samma prioritering som ett riksintresse.

4.2 Klimatpåverkan

BESKRIVNING

Kommunen har analyserat hur befolkningsstrukturen kommer att utvecklas och se ut i framtiden eftersom det är viktigt att ha god kunskap om demografin i samhället och att ta hänsyn till detta i planeringsarbetet. Åldersstrukturen har stor påverkan på framtida transportmönster och hur människor förflyttar sig. Det påverkar även vilka samhällstjänster som efterfrågas. Samtliga dessa faktorer har påverkan på klimatet.

Arbetspendlingen ska underlättas för att kunna tillgodose arbetskraftsbehovet hos företagen i kommunen. För att inte ge negativa effekter på klimatmålet bör denna pendling i största möjliga mån ske med kollektiva och miljövänliga transportmedel. Planförslagets inriktning är att minska utsläppen från transporter och då framför allt enskilda transporter med bil som ska ersättas med cykel-, gång- eller kollektivtrafik. Kommunen vill även främja utvecklingen av olika

former av samåkning. För att underlätta för detta ska pendlarparkeringar prioriteras vid knutpunkter mellan olika transportslag.

Godstransporter med lastbil behandlas över huvud taget inte i planen. Kommunen vill vara en attraktiv kommun för näringslivet med ett bra företagsklimat och utgör en knutpunkt mellan flera kommunikationsstråk, både vad gäller vägar (E4 och väg 27) och järnvägslinjer. För att dra nytta av detta vill kommunen ta fram byggbar industrimark nära kommunikationsstråken och i anslutning till de större tätorterna. Målen med ny industrimark utanför tätorterna, syftar delvis till att flytta lastbilstransporter från centrala delar av tätorterna och även att underlätta omlastning av gods mellan olika transportslag. Man vill även främja nylokalisering av verksamheter vid de mindre tätorterna.

Kommunen vill öka andelen förnyelsebar energi och minska energiförbrukningen i kommunen. Detta skaland annat göras genom främjande av fordon med förnyelsebar energi och utbyggnad av fjärrvärmen. Vid ny bebyggelse ska hänsyn tas till lokalklimatet och energisnåla lösningar ska främjas.

Utsläpp från andra verksamheter och uppvärmning nämns endast i förbigående i planen genom att uppmuntra mer energieffektivt byggande och förtäta byggnationen. Vid nybyggnation ska hänsyn tas till energibehovet för byggnaderna. Ett annat exempel är att inte tillåta externa köpcentra.

Satsningar på viss typ av besöksnäring och turism utanför tätorterna kommer att medföra en ökad biltrafik till dessa platser, exempelvis intressanta kulturmiljöer eller naturmiljöer.

Nollalternativet innehåller redan flera av dessa inriktningar och planförslaget utvecklar dessa ytterligare.

PÅVERKAN

De uttalade satsningarna på ökad kollektivtrafik på järnväg och nya stationslägen kan bidra till en mer hållbar pendling som minskar utsläppen av växthusgaser. Utbyggnad av cykelvägar och tydligare skyltning mot cykelstråk ger en ökad möjlighet att använda cykel istället för bil för kortare persontransporter både inom och mellan tätorterna. Utbyggnad av gångstråk och gångvägar i kombination med förtätade samhällen bidrar till att fler korta förflyttningar sker till fots.

Den uttalade satsningen på tätorterna i tätortsstråken kan ge en del samordningsvinster vad gäller samhällsservicen. Bland annat kan nya arbetsplatser i de mindre tätorterna innebära att transporter kan effektiviseras och att lokala transporter kan kortas. De anställda kan även slippa pendla och få kortare resväg till jobbet om det finns möjlighet att bo nära arbetet.

Utan aktiva åtgärder för att minska tung trafik i kommunen kommer denna troligen att öka utanför tätorterna. Kan åtgärder göras för att minska den tunga trafikens utsläpp genom effektivare motorer eller miljövänliga drivmedel exempelvis i form av biodrivmedel kan klimatutsläppen trots detta minska.

Förslaget om hänsyn till lokalklimat skulle kunna innebära att vissa verksamheter som exempelvis kräver kylning skulle kunna styras till vissa områden med svalare lokalklimat osv men det framgår ej av planen om detta är syftet.

Besöksnäringen på platser utanför tätorterna alstrar mer biltrafik. Det är inte sannolikt att turister som kommer med bil ställer denna och åker kollektivt till intressanta platser eller miljöer. Utbyggda cykelvägar till besöksmålen skulle kunna främja ett hållbart resande dit för tätortsnära lokaliseringar.

Nollalternativet har inte lika snäva ramar och viljeinriktningar för samhällsutvecklingen.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Generellt bedöms den nya översiktsplanen bättre sträva mot att uppfylla de ovan nämnda klimatmålen och utgöra ett spetsigare planeringsunderlag för en hållbar samhällsutveckling och en god bebyggd miljö.

Ur ett klimat- och utsläppsperspektiv är det positivt med förtätningen av tätorterna. På sikt kommer dessa åtgärder att påverka resmönstren hos kommunens invånare. En koncentration av ny bebyggelse till speciella stråk där man kan satsa på att bygga mer miljösmart och få samordningseffekter på flera områden såsom energianvändning, VA-lösningar, kortare resvägar och bättre och tätare
kollektivtrafik minskar energibehovet. Det kan även ge positiva effekter vad gäller uppvärmning och kylning framför om det går att få till samverkanseffekter. Längre pendlingsresor som sker

med spårbunden trafik är positivt för klimatmålen men ur ett hållbarhetsperspektiv är inte pendling något positivt då det går åt stora resurser för transporterna oavsett vilket transportmedel som används. Ur en social aspekt är det sällan positivt med långpendling och ekonomiskt är det bättre för kommunen om arbetskraften bor där arbetet finns då det dels ger skatteintäkter och dels ökar underlaget för handel och annan samhällsservice nära bostaden. Planförslaget har efter samrådet kompletterats avseende kommunen ambition för näringslivs-utveckling. Planen har tydliggjort att näringslivsutvecklingen med ett ökat antal arbetsplatser är ett mål för kommunen och en förutsättning för att uppnå det befolkningsmål som kommunen har satt upp.

Utbyggnad av gångstråk och gångvägar i kombination med förtätade samhällen bidrar till att fler korta förflyttningar sker till fots, vilket är positivt ur både miljö-, hälso- och rättviseperspektiv.

Inriktningen mot mer energieffektivt byggande och byggnader är positivet för klimatmålet särskilt på lång sikt liksom att inte tillåta externa köpcentra som genererar mer biltrafik.

Satsning på besöksnäring utanför tätorterna kommer att generera mer biltrafik och transporter vilket ger ökade utsläpp av avgaser så länge fordonen drivs av fossila bränslen. Turister som reser med bil kommer att ha bilar med förbränningsmotorer i större utsträckning då de troligen reser längre sträckor och vill slippa räckviddsproblem. En satsning på kollektivtrafik och utbyggt cykelvägnät till besöksmålen skulle kunna motverka en sådan ökning samtidigt som det gynnar folkhälsan.

Det ingår inte i denna MKB att bedöma trafikplanen och tung trafik och lastbilstransporter kommer inte vidare att behandlas här.

Nollalternativet skulle troligen inte minska utsläppen lika mycket eftersom det är mer tillåtande för transporter i alla former. Satsningen på gång och cykelvägar finns men är inte lika uttalad.

4.3 Hushållning med naturresurser

BESKRIVNING

Ett sätt att bidra till god hushållning med naturresurser är att planera användningen. Översiktsplaneringen är ett första steg för att bestämma hur mark och vattenområden ska användas.

Kommunen vill främja de areella näringarna genom att peka ut större sammanhängande jordbruksområden av särskild betydelse. Jordbruksmark ska inte exploateras eller fragmenteras om det inte har betydelse för centralortens utveckling och inte av annan markanvändning än för bostadsändamål och samhällsviktiga verksamheter och infrastruktur. Man ska även möjliggöra för förändringar av innehåll och funktion på landsbygden och underlätta för nya verksamheter. Detta är positivt för den biologiska mångfalden då landskapet hålls öppet och det möjliggör även för en diversifiering av hur jordbruket kan drivas och kombineras med andra näringar för att få ett mindre jordbruk att gå ihop ekonomiskt.

Att ha möjlighet att erbjuda strandnära tomter för bebyggelse anses göra kommunen mer attraktiv för bosättning. Det finns även möjlighet till kompletterade bebyggelse i kulturlandskapet och då främst i gränslandet mellan skog och öppen mark. Ett motiv till att peka ut särskilda områden för exploatering är att kunna skydda resterande naturmark från etableringar.

Identifiering och skyddande av de viktiga vattenresurserna för befintliga och framtida behov främjar god hushållning. Kommunens huvudvattentäkt, Ljusseveka, är en grundvattentäkt som ligger vid Värnamo-Ekeryd. Den saknar idag ett modernt skydd. Bergaåsen utmed väg 25 är huvudvattentäkt för Växjö och Alvesta kommuner och ett riksintresse för dricksvattenförsörjning. Åsformationen kan även vara en alternativ framtida vattentäkt för Värnamo kommun. Sjön Bolmen är dricksvattentäkt för 11 kommuner i Skåne genom Bolmentunneln som leder vatten till Ringsjöverket där vattnet renas. Intaget ligger dock i Ljungby kommun men vattenkvaliteten i sjön är av stor vikt för nära 900 000 invånare.

Kommunen har pekat ut vissa nya områden som, efter ytterligare

utredningar, kan vara lämpliga för etablering av vindkraft. Detta har gjorts genom att områden som inte är lämpliga av olika orsaker (som räknas upp i planen) har uteslutits och kvarvarande områden kan följaktligen användas för vindkraftsetablering. Bästa tillgängliga teknik ska användas vid etablering för att minska all påverkan (vilket är ett krav enligt miljöbalken på all miljöfarlig verksamhet).

Kommunens planer på att flytta rangerbangården från centrala Värnamo. Samtidigt som mark frigörs i centrala lägen som kan användas till annan bebyggelse. Detta ger en möjlighet för både ny kommersiell bebyggelse och nya bostäder i centralt läge.

PÅVERKAN

Att jordbruksmark inte ska exploateras eller fragmenteras om det inte har betydelse för centralortens utveckling avseende bostäder, samhällsviktig verksamhet och infrastruktur betyder i att ingen jordbruksmark i stadsnära lägen vid Värnamo stad är skyddad för exploatering. Det kan i förlängningen innebära att jordbruk endast kan bedrivas på ett större avstånd från Värnamo centralort.

Utpekande av så kallade LIS-områden gör det möjligt att bebygga utpekade strandnära områden. Detta innebär att nya markområden som tidigare varit oexploaterade tas i anspråk. Områdena utgörs mestadels av skogsmark men en del ligger nära skyddsvärda naturområden.

Underlättande för areella näringar är positivt för den biologiska mångfalden då landskapet hålls öppet och det gamla kulturlandskapet med öppna marker bevaras så länge jordbruket fortsätter. Kommunen strävar efter en robust VA-försörjning och vill succesivt minska antalet anläggningar och koncentrera verksamheten allt eftersom ombyggnader sker. Kommunens huvudvattentäkt vid Ljussaveka vid Värnamo-Ekeryd har idag ett råvatten som inte uppfyller kriterierna för god kemisk status. Det uppnår dock god kvalitet efter behandling i vattenverket.

Vindkraftsparker är i regel stora industriella etableringar och har generellt stor negativ påverkan på både naturintressen, friluftsliv, landskapsbild och djur och växter, men det är en förnybar energikälla som inte påverkar klimatet vid användning. De uppräknade konsekvenserna har legat till grund för hur känsliga områden pekats ut i planen.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Ny mark tas i anspråk för bebyggelse i LIS-områdena samtidigt som icke utpekade områden indirekt skyddas mot exploatering vilket bedöms som god hushållning. Jordbruk i tätortsnära områden är viktigt för en levande landsbygd och i förlängningen klimatmålet då mat annars måste transporteras länge när lokal matproduktion försvinner. Den aktiva jordbruksmarken är även viktig för djur och växter som kräver öppen och brukad mark för att överleva. Dessa förutsättningar bibehålls bara så länge jordbruksverksamheten fortgår. En annan viktig aspekt är att det inte går att få tillbaka jordbruksmark som en gång exploaterats. Exploatering och/eller nerläggning av jordbruk får på längre sikt negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden och den lokala livsmedelsproduktionen. Kommunens förslag till åtgärder för att främja ett hållbart jordbruk och biologisk mångfald på kommunal jordbruksmark har troligen liten betydelse då det framför allt är den kommunala marken som kommer att exploateras. Det saknas generellt visioner och tankar om hur man ska främja jordbruket och hur det alls ska bibehållas i kommunen på längre sikt.

VA-Planen med färre VA-enheter kan ha både negativ och positiv inverkan på miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster. Positiv där gamla ineffektiva enheter tas bort och eventuellt negativa där nya anläggs.

Kommunen anger att skyddsområdena för vattentäkter ska ses över och kompletteras. Även skyddet mot olyckor med farligt gods vid transporter genom vattenskyddsområden ska generellt förstärkas. Dessa åtgärder är positiva för miljökvalitetsnormen för grundvatten. Det finns inga konkreta planer för hur de ytvatten som inte uppfyller miljökvalitetsnormerna för god ekologisk och/eller kemisk status ska förbättras. Ytvatten används i dagsläget inte som dricksvatten i kommunen, men detta är något som bör ges högsta prioritering eftersom vattnet är en av våra känsligaste naturresurser.

Det är inte möjligt att göra en generell bedömning av konsekvenserna för vindkraftsetableringar, utan varje enskild vindkraftsetablering måste bedömas från plats till plats.
Den mark som frigörs när rangerbangården flyttas är med största sannolikhet förorenad då aktiviteter förknippade med järnvägstransporter och omlastning ofta har givit upphov till markföroreningar. Dessa måste noggrant undersökas och

åtgärdas innan marken kan användas till annan bebyggelse. Det är positivt att mark saneras ur ett miljömålsperspektiv och risken för förorening av grundvattnet i kommunens vattentäkt minskar. Det är även positivt ur ett samhällsperspektiv att kunna använda centrala delar av tätorten till bostäder, kontor och handel i stället för tung industriverksamhet. Buller och vibrationer kommer att minska vilket är bra ur folkhälsosynpunkt liksom möjligheten till en förtätad bebyggelse med kortare avstånd till service. Ekonomiskt sett kan det vara förknippat med stora kostnader att sanera ett förorenat område. Ligger föroreningen på attraktiv mark kan det ökade värdet av marken uppväga kostnaderna för saneringen eftersom förorenad mark i praktiken kan sakna eller ha negativt ekonomiskt värde då det har en väntande kostnad när den ska saneras.

4.4 Naturmiljö

BAKGRUND

Utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) utgör indirekt ett skydd för andra strandnära områden då utvecklingen styrs mot dessa områden. Det medför en möjlighet för en mer konsekvent bedömning av annan byggnation på landsbygden. I och med att nya områden öppnas upp för bebyggelse ökar även tillgängligheten till dessa och närliggande naturområden då nya vägar anläggs vilka ökar möjligheten att ta sig dit.

De tio LIS-områdena är utpekade utifrån de fem kriterier som lagstiftningen ställer på sådana områden om hänsyn till naturmiljö och samhällsnytta. Kriterierna ska alla vara uppfyllda och de redovisas i planen. Flertalet av områdena ligger förhållandevis nära mindre samhällen som kan gynnas av ökande befolkningsunderlag. Kommunen har många sjöar och vattendrag där stränder och strandnära områden inte är exploaterade. Varje enskilt ärende kan aktualisera speciella krav på utredningar exempelvis naturinventeringar eller utredningar avseende VA-lösningar.

Kompletterande bebyggelse i kulturlandskapet ska företrädesvis ske i närheten av befintlig bebyggelse, ofta i gränslandet mellan öppen mark och skog. Alla övergångszoner mellan naturtyper är viktiga för den biologiska mångfalden och gränslandet mellan

skog och öppen mark utgör de artrikaste delarna av kulturlandskapet.

Stads- och tätortsnära grönytor och parker ska skyddas mot ny bebyggelse då dessa ytor är viktiga för både den biologiska mångfalden och för ekosystemtjänster i staden. Grönstrukturplanen ska ge en vägledning av hur grönytorna ska utvecklas och användas. Dessa ytor fungerar också som infiltrationsytor vid skyfall och hjälper till att ta hand om stora vattenmängder.

Kommunen ska fortsätta att skydda de redan avsatta områdena för skydd av natur och miljö genom riksintressen, Natura 2000-områden, naturreservat, naturminnen, djur- och växtskyddsområden, biotopskydd och nationalpark. Även vissa stora och opåverkade områden som betraktas som tysta, ska ha ett visst skydd mot nya störande verksamheter. Dessa verksamheter och områden räknas upp i planen. Andra tätortsnära naturområden ska utvecklas med inriktning mot friluftsliv och rekreation.

Nollalternativet har ingen uttalad policy för bebyggelse i strandnära områden men viss restriktivitet anges. Utvecklingsområden i andra delar av kommunen ligger främst på jordbruksmark och annan mark i närheten av tätorterna. Kulturlandskapet ska värnas men viss ny bebyggelse kan tillåtas.

PÅVERKAN

Utpekande av LIS områden kan ha negativa effekter på naturmiljön i dessa områden då icke exploaterade områden tas i anspråk för nya tomter och ny bebyggelse. I de flesta fall kommer kommunen att kräva att en detaljplan upprättas inför exploateringen i vilken det kommer att ställas krav om utredningar av naturvärden och djurliv på platsen. I förekommande fall kan då ett formellt skydd ges för känsliga delar av området.

Strandnära boende anses vara ett attraktivt boende som kan öka kommunens attraktionskraft och livskvalitén hos invånarna. LIS-områdena medför även en bättre tillgänglighet till strandnära områden för rekreation och friluftsliv när kommunikationerna till områdena förbättras.

Hårdgjorda ytor kan öka belastningen på vattendragen i närheten

genom ökad ytavrinning som för med sig föroreningar. Avsaknaden av kommunalt VA i flera av de utpekade exploateringsområdena kan leda till en risk i några av områdena att enskilda avlopp kan påverka miljökvalitetsnormerna för ytvattenförekomsternas kemiska status negativt. Följande områden kan i framtiden komma anslutas till kommunalt vatten och avlopp: Herrestadssjön, sydvästra och Herrestadsjön sydöstra och Nästasjön. Alla dessa områden kommer kunna att kopplas på det kommunala VA-nätet om en större exploatering kommer till stånd.

De stadsnära naturområdena blir mer inträngda och förtätningen av staden kan komma att ge ett ökat exploateringstryck mot dessa ännu fria ytor, men det finns en uttalad strävan efter att bevara grönytor i stadsnära lägen.

De områden som åtnjuter skydd idag kommer inte att bli föremål för exploateringsverksamhet utifrån planförslaget. Undantag från detta skydd definieras i planen och är större infrastrukturprojekt som är av riksintresse och områdena norr och söder om Värnamo stad.

Nollalternativet förespråkar inga skydd för naturmiljön utöver redan skyddade områden. Stadsnära grönområden och parker ska dock skyddas mot exploatering om det inte rör vissa VA-lösningar.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Det bedöms rimligt att några få begränsade sjönära områden som uppfyller vissa specifika krav avsätts för möjlig exploatering och samhällsutveckling. Indirekt skyddas då andra strandnära områden när specifika områden pekas ut för exploatering. Detta bedöms som en positiv effekt av LIS-områdena.

Negativa effekter från byggnation i strandnära områden är att belastningen på närliggande ytvatten i form av ökad avrinning från hårdgjorda ytor kan öka vilket riskerar att föra med sig ökade föroreningshalter i form av näringsämnen, tungmetaller, petroleumrester mm. Kommunala VA-lösningar saknas i de nya exploateringsområdena (vilket i vissa fall riskerar att påverka miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster). Kan kommunalt VA anordnas i områdena bedöms risken för att MKN påverkas som liten. Vid Gunnerns sydöstra strand ligger ett

vattenskyddsområde för den lokala vattentäkten. Detta skyddsområde kommer troligen att tas bort på grund av en tri-förorening i grundvattnet. Andra negativa aspekter är att produktiv skogsmark exploateras och att de enskilda transporterna ökar vilket kan vara negativt för klimat och biologisk mångfald.

Positiva effekter av ny bebyggelse kan vara att landsbygden utvecklas och nya både sociala och ekonomiska möjligheter utvecklas i de nya områdena. Trots att hänsyn tas till kravet på tillgängligheten för allmänheten till strandområden kan bebyggelsen och bryggor uppfattas som en begränsning av den allmänna tillgängligheten.

Grönstrukturen inne i samhällena bidrar med ekosystemtjänster och stadsnära grönområden förväntas få större betydelse för fler människors rekreation och välbefinnande i framtiden. Detta medför ett ökat tryck på dessa områden men det bedöms att risken för överanvändning som medför en negativ effekt är liten. De kommer även att få ökad betydelse som infiltrationsytor för att förebygga översvämningar när staden förtätas. De kan även bidra till en ljus och välkomnande utemiljö vilket troligen även ger en positiv effekt på folkhälsan.

Redan skyddade områden kommer att skyddas även fortsättningsvis. Inga planer på nya skyddade områden finns angivna i översiktsplanen.

Nollalternativet pekar inte ut några speciella områden för strandnära utbyggnad utan lämpligheten bedöms från fall till. Dock anges att tillstånd inte bör ges för ensamma byggnader i strandnära läge. Enskilda avlopp i avlägsna delar av kommunen uppmuntras vilket kan ge problem med övergödning och utsläpp.

MKN kan i vissa fall påverkas negativt av dessa utsläpp. Naturskyddade områden ska behållas och inte exploateras.

4.5 Kulturmiljö

BAKGRUND

Planförslaget innebär att bebyggelseutvecklingen koncentreras till Värnamo tätort och området kring tätortsbandet längs väg 27. Ny bebyggelse ska vara kompletterande bebyggelse och placeras i landskapet på gränsen mellan öppen mark och skogsmark som man kulturhistoriskt har gjort.

Områden, både i staden och på landsbyggden, som är intressanta ur ett kulturmiljöperspektiv ska synliggöras utvecklas och skyddas mot allt för stor påverkan. Där det är möjligt ska tillgängligheten till intressanta platser ökas genom utveckling av besöksnäring och turism. Kommunen vill även verka för bättre kommunikationer till sådana platser. I stadsmiljö skall skyddet för kulturmiljön ses över i samband med all kommunal planering. Vid ändring av bebyggelsemiljöer och ändringar av befintlig bebyggelse ska hänsyn tas till respektive kulturmiljöns värde. Speciellt nämns området kring Nydala kloster som särskilt viktigt att bevara ur kulturmiljöhänseende. Kommunen avser att planlägga området med områdesbestämmelser för att utveckla kulturvärdena i området som helhet.

Värnamo ska ha en aktuell kulturmiljövårdsplan och vara en kommun med plats för kultur både genom att värna kulturcentra och förtydliga kulturens betydelse och funktion i den fysiska miljön.

Nollalternativet skiljer sig inte nämnvärt från den nya planen. Mål och inriktningen på vilka områden som ska värnas ligger fast. De redan skyddade områdena ska bevaras och utvecklas. Upprättade skydd för kulturmiljön ska följas och kulturmiljövärden ska bevakas och värnas vid större infrastrukturprojekt.

PÅVERKAN

Exploateringsintressen finns i närheten av Nydala kloster. Det övervägs att förutom områdesbestämmelser, upprätta ett kommunalt intresseområde för kulturmiljön för detta område.

Den uttalade koncentrationen av bebyggelsen kan på sikt

innebära en utarmning av de mer perifera områdena i kommunen och att även areella näringar läggs ner och skogen börjar ta över det öppna landskapet vilket medför att kulturlandskapet och värdefulla kulturmiljöer riskerar att på sikt försvinna. Idag bevaras vissa av de värdefulla miljöerna av ansvarskännande fastighetsägare. Det saknas konkreta förslag på hur kulturlandskapet som är beroende av hävd och bruk ska bevaras i framtiden eftersom många områden är beroende markägarens intresse för kulturmiljön. Planförslaget har efter samrådet kompletterats med ett ställningstagande för ett stråk i kommunen som benämns landsbygdslinjen. Utmed stråket ska kommunen under planperioden verka för en utveckling av kommunikationer och service. Kommunen ser ställningstagandet som en av flera strategier för att långsiktigt verka för en utveckling av landsbygden. Förhoppningen är vidare att landsbygdslinjen till en viss del ska väga upp eventuella negativa effekter som ställningstagandet kring tätortsbandet skulle kunna innebära.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Bedömningen av effekterna som den nya översiktsplanen kommer att få på kulturmiljön utifrån nollalternativet är neutrala. De värden som finns ska bevaras och värnas. Inga nya satsningar på kulturmiljön eller försämringar av befintligt skydd planeras. Det finns inga uttalade åtgärder eller viljeinriktningar för att stötta kulturlandskapens brukare. Det finns därför en risk att kulturlandskapet växer igen när den gamla generationen brukare försvinner. Nya typer av livsstilsboende på landsbygden vilket kommunen är positiv till, skulle till viss del kunna motverka denna risk, men risken för förskogning av öppna kulturlandskap kvarstår även med den nya planen.

Främjande av besöksnäringen i kulturintressanta områden kan medföra en positiv utveckling för det lokala näringslivet. En levande landsbygd kring besöksobjekten där förutsättningar finns för en god livsmiljö för dem som bor och driver verksamheten. Detta kan bidra till att stärka den lokala samhörigheten i bygden vilket bidrar till ekonomisk utveckling, ökad folkhälsa och deltagande i den offentliga diskursen. Tillgängligheten till naturen kommer att öka när nya områden öppnas upp genom besöksnäringen. Förhoppningsvis kan en bättre möjlighet till en aktiv fritid främja folkhälsan.

Satsningen på kultur är positiv sett till den sociala hållbarheten då kultur, både ny och historisk, har stor social betydelse, bland annat som mötesplats och identitetsskapare.

Det kan finnas en liten risk för överexploatering av vissa populära kulturmiljöer i samband med viss typ av fritidsaktivitet som exempelvis kan låta mycket, såsom större evenemang med mycket folk eller evenemang med motorfordon inblandade. Risken bedöms dock som liten.

4.6 Rekreation och friluftsliv

BAKGRUND

Kommunen har en uttalad ambition att utveckla förutsättningarna för rekreation och friluftsliv, framför allt i stadsnära områden. Besöksnäring och turism lyfts fram som framtidsbranscher i översiktsplanen och man uttrycker även en önskan om att utveckla näringsverksamhet för organiserade friluftsaktiviteter i mer perifera områden av kommunen, gärna i anslutning till kulturhistoriskt intressanta miljöer. Naturturism och besöksnäring är en prioriterad näringsgren. Vården av kulturmiljö kan även stärkas genom att särskilda kulturintresseområden upprättas.

Kommunen vill satsa på att ge befolkningen möjlighet till en aktiv fritid genom att utveckla nya idrottsanläggningar och idrottsplatser och anlägga nya elljusspår och badplatser nära bebyggelsen. Man vill även öka tillgängligheten och möjligheterna att komma ut i skog och mark för alla genom att underlätta kommunikationer både genom nya cykelvägar och ökad kollektivtrafik.

Det finns 10 utpekade områden för ny bebyggelse i strandnära områden (LIS-områdena) i tidigare i mindre grad exploaterade områden vilket ökar tillgänglighetsgraden genom nya vägar och bättre möjligheter att ta sig dit. Området omkring sjön Rusken är av kommunalt intresse för friluftslivet. Kommunen vill utveckla området och underlätta för friluftslivet genom att verka för ökad tillgänglighet.

PÅVERKAN

Landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge kan göra att

tillgängligheten till skog och mark som idag är svåra att ta sig till underlättas när nya vägar anläggs i dessa områden. Områdena ligger i anslutning till sjöar och ger nya möjligheter till badplatser och båtbryggor.

Planen anger att det finns flera tätortsnära naturområden som ska utvecklas med inriktning mot friluftsliv och rekreation. Ett av dessa särskilt utpekade områden är Ruskenområdet som är av kommunalt intresse för friluftslivet. Även utvecklingen av LIS-områdena kan medföra att tillgängligheten till områdena ökar för rekreation och friluftsliv.

Nollalternativet anger flera namngivna områden förutom riksintresseområdena som ska utgöra viktiga områden för rekreation och friluftsliv. Dessa är Alandsrydsområdet, Ruskenområdet och Osudden och även tysta områden nämns som viktiga områden för rekreation.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Bedömningen är att skillnaderna mot 0-alternativet är små. Satsning på fritidsanläggningar är dock mer uttalad i den nya planen vilket kan medföra positiva effekter på välbefinnande och folkhälsa. Tillgängligheten till naturen bedöms kunna öka när nya områden öppnas upp genom besöksnäringen och de nya strandnära bostadsområdena. Det är dock av vikt att utformningen av naturområdena görs varsamt så att inte områdena blir för parklika och planerade då sådana miljöer är mindre attraktiva för djur och växter och därmed negativa för miljömålen om biologisk mångfald. Förhoppningsvis kan bättre tillgänglighet öka möjligheten för flera människor att komma ut i naturen och att få en aktiv fritid. Detta bedöms få en positiv effekt på välbefinnandet och på så sätt främja folkhälsan.

Tillgänglighetsanpassning av badplatser och andra anläggningar kan ge en positiv effekt för friluftslivet och främjar folkhälsomålet om god folkhälsa och tillgänglighet för alla.

Påverkan på miljökvalitetsmålen kan i vissa fall bli något negativ om vissa aktiviteter i naturen blir för omfattande och sliter på mark och fauna och är störande för djurlivet. Begränsning kan behövas i vissa områden.

Nollalternativet: Satsningar på cykelleder, fiske, kanoting och friluftsturism ligger fast även i den nya planen. Utpekandet av

specifika områden är mer uttalad i nollalternativet. I den nya planen är ställningstaganden och viljeinriktningar på en mer övergripande nivå.

4.7 Samhällsservice

BAKGRUND

Befolkningsutvecklingen och hur befolkningen fördelas över kommunens yta är avgörande för hur samhällsservicen kommer att påverkas. Kommunen har konstaterat att befolkningsutvecklingen framför allt sker i centralorten vilket ger en ökad möjlighet till en mer diversifierad samhällsservice där. Kommunen vill koncentrera bebyggelseutvecklingen till Värnamo stad och tätortsbandet längs väg 27 för att kunna utveckla kollektivtrafik och cykelvägar i detta stråk. Syftet är att bibehålla ett tillräckligt stort befolkningsunderlag längs detta stråk och i omlandet för att olika typer av samhällsservice ska kunna finnas och utvecklas även i de mindre tätorterna längs väg 27.

Planförslaget har efter samrådet kompletterats med ett ställningstagande för ett stråk i kommunen som benämns landsbygdslinjen. Stråket är beläget från Nydala, via Fryele till Värnamo och från staden till Dannäs via Åminne och Hånger. Utmed stråket och i stråkets förlängning över kommungränsen ska kommunen under planperioden verka för en utveckling av kommunikationer och service. Kommunen ser ställningstagandet som en av flera strategier för att långsiktigt verka för en utveckling av landsbygden. Förhoppningen är vidare att landsbygdslinjen till en viss del ska väga upp eventuella negativa effekter som ställningstagandet kring tätortsbandet skulle kunna innebära.

Kommunen har även en uttalad ambition att behålla och satsa på landsbygdsskolorna, liksom att bevara biblioteken utanför centralorten. En fortsatt god och helst utbyggd samhällsservice även på landsbygden är kommunens ambition.

Närheten till skolor och annan samhällsservice är viktigt för att människor ska vilja bosätta sig på landsbygden vilket i sin tur ger underlag för handel och annan näringsverksamhet. Lokal

näringsverksamhet kan bidra positivt till en levande landsbygd. Kommunen ska även underlätta och möjliggöra för förändringar av innehåll och funktion hos näringar på landsbygden och underlätta för nya verksamheter.

Möjligheten till fortsatt utbildning efter grundskola och gymnasium ökar chanserna att unga människor stannar kvar i kommunen och inte flyttar för att utbilda sig. Kommunen vill även främja möjligheten till arbetspendling både inom och för längre pendling utanför kommunen. Detta ska framför allt ske med spårbunden trafik och där inte detta är möjligt med ökad busstrafik.

Kommunen vill öka tillgängligheten till offentliga platser och inrättningar och bygga mer blandade miljöer med olika typer av bostäder och upplåtelseformer. Genom utformningen av det offentliga rummet ska trygghet och delaktighet bland kommunens invånare ökas. Alla invånare ska ges möjligheten att leva ett fysiskt aktivt liv igenom att utveckla gång- och cykelstråk, motionsspår, idrottsanläggningar, promenadslingor och andra utomhusaktiviteter.

PÅVERKAN

Genom att koncentrera bebyggelseutvecklingen till vissa delar av kommunen finns större möjlighet att få underlag för samhällsservice även i delar av kommunen som inte ligger i direkt närhet till Värnamo. Kommunens uttalade ambition att decentralisera utbildningen och satsa på många mindre skolor lokaliserade i de mindre orterna är en viktig del för att få och behålla en levande landsbygd. Detta kan även vara en möjlighet för samlokalisering av kommunal service på landsbygden som exempelvis offentliga samlingslokaler och bibliotek i anslutning till skolorna. När det finns en skola i byn ökar attraktiviteten att bo där vilket även medför möjligheter för att annan samhällsservice kan finnas kvar och utvecklas på landsbygden. Det kan även medföra en möjlighet att få till grupp- och äldreboende även i de mindre orterna så att man inte behöver flytta ifrån hembyn om man behöver hjälp när man blir äldre.

Utvecklingsmöjligheterna för kommunens unga ökas med en god tillgång på utbildning och det gynnar även de lokala företagens möjlighet att rekrytera ny arbetskraft och att utvecklas. Ur ett hållbarhetsperspektiv är inte pendling något positivt då det går åt stora resurser för transporterna. Pendlare

bidrar i regel inte heller till trivsel eller deltagande i det lokala samhällslivet.

Utpekandet av utvecklingsområden i strandnära läge (LIS-områden) är ett sätt att utveckla landsbygden och förbättra underlaget för samhällsservice i närliggande orter. Kommunens ambition att möjliggöra en diversifiering av hur jordbruk kan drivas och kombineras med andra näringar för att få ett mindre jordbruk att gå ihop ekonomiskt och den positiva inställningen till hästgårdar och så kallat livsstilsboende på landsbygden kan ge ökat behov av samhällsservice utanför centralorten.

Att främja kunskaps och tjänstebaserade näringar i centrala lägen är bra för tillgänglighet och attraktivitet liksom att verka för en blandning av olika bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer i samma områden. Det finns en ambition att tillvarata och främja alla människors delaktighet och inflytande i samhället genom dialogmetoder. Genom att satsa på attraktiva bostäder för alla ökas tillgång och tillgänglighet till bostäder vilket främjar ekonomisk och social trygghet.

Kommunens ambition är att där det är möjligt etablera samhällsservice i integrerande lägen för att motverka polarisering och skapa nya mötesplatser. Planen ska även motverka externhandels-etableringar och i stället verka för en levande stadskärna för att främja tillgänglighet och gatuliv bland annat.

Orter som inte ligger i närheten av väg 27 kan förlora lokal service genom att befolkningsunderlaget riskerar att minska när kommunen inte satsar på bebyggelseutveckling i dessa områden. Det sedan samrådet nya ställningstagandet kring landsbygdslinjen kan i viss mån bredda kommunens planeringsfokus till att omfatta större del av kommunen.

Kommunens mål är att 2020 ska alla ha tillgång till bredband. Kommunen anser i och med denna ställningstagande att man redan har kommit lång.

Nollalternativet innebär att man i princip ska främja bebyggelseutveckling i hela kommunen men med inriktning mot samlad bebyggelse. Kommunen vill fortsätta att stödja hemkörning av varor till utsatta grupper som inte kan ta sig till affären själva.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Kommunens ställningstagande att satsa på Värnamo tätort och ett tätortsband längs väg 27 där bebyggelseutvecklingen ska koncentreras och samhällsservice prioriteras, är ett sätt att kunna utveckla och bibehålla en attraktiv kommun. Bedömning av skillnaderna mellan den nya strategin och 0-alternativet är här ganska tydlig. I den nya planen har kommunen en uttalad strategi för hur man ska styra ny bebyggelse mot ett utpekat stråk för att ge bättre underlag för samhällsservice i orterna i stråket. Resten av landsbygden är inte prioriterad. Det är en medveten strategi för att koncentrera resurserna.

Satsningen på vissa områden och stråk bedöms få negativa konsekvenser för utveckling och samhällsservice i de delar av kommunen som inte ligger i eller nära detta stråk. Om samhällsservice försvinner på grund av brist på befolkningsunderlag utarmas de små orterna snabbt och de tappar i attraktivitet. Strategin med tätortsband och landsbygdslinje medför troligen att en större del av kommunens yta långsiktigt kommer att ha tillgång till samhällsservice än om man skulle satsa lika mycket på alla små orter som då efter hand riskerar att utarmas en efter en. Planerna att Värnamo stad ska leda utvecklingen för hela kommunen riskerar att förstärka urbaniseringstrenden och bidra till att utarma landsbygden i ett längre perspektiv. Städer har alltid genom historien dragit till sig omlandets invånare och det är därför tveksamt om en prioritering på staden ger synergieffekter på närliggande orter och landsbygd. Däremot kan man genom att styra utvecklingen till tätortsbandet och landsbygdslinjen främja en utveckling som är mindre centraliserad än vad en utveckling utan styrning skulle riskera att bli.

Samhällsservice och utbildning gynnas då man kan satsa på och behålla landsbygdsskolorna i de områden som ligger i eller nära tätortsbandet. Kommunens fokus på skola och utbildning är positiv även ur andra aspekter. Utbildning och lärande främjar folkhälsomålet om delaktighet och en god skola med goda förutsättningar bidrar även till integration och goda och trygga uppväxtvillkor.

Förtätningen av tätorterna ger positiv effekt på folkhälsan och välbefinnandet och möjligheten att leva ett fysiskt aktivt liv i och med bättre möjligheter att utveckla gång- och cykelstråk, motionsspår, idrottsanläggningar, promenadslingor och andra

utomhusaktiviteter. Det finns dock en risk att flickors fritidsintressen prioriteras lägre än pojkars i och med satsning på idrottsanläggningar. Dessa blir mest ekonomiska om man satsar på bollsporter och liknade, men med medveten utformning kan detta motverkas.

Att sprida ut tjänstebaserade näringar i bostadsbebyggelsen motverkar klusterbildningar och möjligheter till oväntade samarbeten som kan leda till nya idéer och produkter. Det är bättre att samla dessa näringar i företagsbyar för att få synergieffekter. Ur ett socialt perspektiv är det dock positivt att sprida ut arbetsplatser i bostadsområden då detta skapar områden med levande gator under fler av dygnets timmar, vilket ökar den upplevda tryggheten i området.

Även satsningen på att motverka externhandelsetableringar är positivt för gatulivet och för tillgängligheten för grupper utan tillgång till bil, som barn, gamla och studenter.
Viljan att tillvarata invånarnas engagemang att delta och påverka utformningen av den fysiska närmiljön ger en god möjlighet att uppnå en god bebyggd miljö med god möjlighet till integration, jämlikhet och jämställdhet och ett samhälle med trygga och friska invånare.

Nollalternativet med en inriktning mot bebyggelseutveckling i alla tätorter medför en risk för utarmning av flera små orter. Att bidra till och främja hemkörning av varor till utsatta grupper på landsbygden gagnar inte nyinflyttning men hjälper till att behålla befintlig service i utsatta kommundelar.

4.8 Tekniska kommunikationer

BAKGRUND

Goda kommunikationer är ett av översiktsplanens fyra fokusområden. Kommunen vill planera för ett hållbart transportsystem, där hållbarheten framför allt är relaterad till klimat och hälsa. Planen är att öka antalet transporter som sker till fots, med cykel och med kollektivtrafik framför biltransporter. I planeringssamanhang prioriteras gång-, cykel- och kollektivtrafik före biltrafik. En del av strategin bygger på en utbyggnad av gång- och cykelvägsnätet i Värnamo och andra tätorter men även att sammanbinda närliggande orter

med cykelleder eller cykelstråk. Kommunen ska öka medvetandet om möjliga cykelstråk genom en tydligare skyltning. Man vill även satsa på fler cykel- och pendlarparkeringar och omstigningsmöjligheter från cykel till kollektivtrafik.

Snabb och robust data- och telekommunikation finns redan i samtliga kommunens orter och ska byggas ut ytterligare. Det finns en uttalad ambition att utveckla och säkerställa data- och telekommunikationerna för att gynna näringsliv och trygga levande landsbygd i kommunen.

Längre persontransporter eller pendling bör i största möjliga mån ske med kollektivtrafik. Kommunen vill satsa på både utbyggd och mer effektiv lokaltrafik med större turtäthet till flera mindre orter i kommunen. En sådant ställningstagande i planen är det om landsbygdslinjen där kommunen fram för allt vill satsa på utveckling av kollektivtrafik. Det finns även en vilja att förbättra lokaltrafiken till större samhällen utanför kommunen med tätare turer. Lokala kommunikationsnoder bör bindas samman på ett effektivt sätt och fler pendlarparkeringar ska anläggas vid hållplatser och stationer. Där det är möjligt med spårtrafik vill kommunen verka för att lokala järnvägar rustas upp och utvecklas mot kortare restid och fler avgångar. Stationer ska tillgänglighetsanpassas.

Kommunen säkra och trygga vägar till och från skola och fritidsaktiviteter ska prioriteras. Detta främjas genom satsningar på trygga gång- och cykelvägar och barnvänliga boendemiljöer både i ny och befintlig bebyggelse.

En Vatten- och Avloppsplan (VA) har tagits fram parallellt med översiktsplanen för att ge en god samstämmighet och ett kraftfullt instrument för den goda bebyggda miljön. I VA-planen ingår även en plan för hantering av dagvatten och hur framtida klimatförändringar med ökad nederbörd ska hanteras. God och långsiktig planering för vatten och avlopp medför bra förutsättningar för en hållbar vattenförsörjning i kommunen. Kommunen stävar efter en robust VA försörjning och vill succesivt minska antalet anläggningar och koncentrera verksamheten allt eftersom ombyggnader sker. Det nya reningsverket, Pålslund, väster om Värnamo stad gör att flera av de mindre närliggande samhällena ansluts till samma verk och på så vis minskar antalet reningsverk i kommunen

Nollalternativet anger satsningar på gång och cykelvägar och att pendling med tåg ska prioriteras genom en rad samarbeten över kommungränsen. Inga uttalade satsningar på VA-nätet i stort men ett nytt eller upprustat reningsverk för Värnamo tätort nämns. Enskilda avlopp utanför tätorterna uppmuntras. Ingenting nämns om digitala kommunikationer.

PÅVERKAN

Kommunens vill satsa på gång och cykel som prioriterade transportmedel på kortare sträckor. Gång- och cykelvägar ska prioriteras i den kommunala planeringen.

Ur ett klimat- och utsläppsperspektiv är det positivt att satsa på kollektivtrafiken och i synnerhet spårbunden trafik. Jämlikheten ökar när kollektivtrafiken tillgänglighetsanpassas och blir effektivare. En effektivare kollektivtrafik bidrar även till en mer levande landsbygd då det ökar möjligheten att pendla in till arbete i städerna. Lokaltrafik med buss ska främjas både genom nya turer och tätare trafik både lokalt mellan kommunens tätorter och regionalt där det saknas möjligheter för pendling med tåg.

Längre pendling ska företrädesvis ske med tåg. Tågpendling är oftast snabbare och gör att man kan pendla längre till jobb och utbildning. Kommunen verkar aktivt för att öka både turtäthet och kapacitet på de järnvägslinjer som går genom kommunen. Den vill även utöka antalet tågstationer för att få fler lokala persontransporter att ske med tåg.

Viktiga vägar, transportstråk och stationer som utgör riksintressen eller som kommunen bedömer som extra viktiga ska prioriteras i planeringen genom säkerhetsavstånd osv. Nya fastigheter riskerar då inte att utsättas för lika kraftigt buller från trafiken.

Den planerade höghastighetsjärnvägen ska finnas med i planering av lokal infrastruktur och beredskap ska finnas för att skapa effektiva transportstråk och förbindelser till det planerade stationsläget. Detta är positivt för den hållbara bebyggelsen och det lokala näringslivet genom möjligheten till längre och effektivare arbetspendling.

Färre VA enheter i kommunen medför att de ekonomiska investeringarna kan koncentreras till färre enheter och större

volymer vatten kan behandlas på ett ställe vilket ger bättre kostnadseffektivitet. Det finns ingen uttalad viljeinriktning att utöka det kommunala VA-nätet. Samtidigt finns intentioner att exploatera nya områden där det inte finns några planer på kommunalt VA i första läget. Gemensamma lösningar för enskilt VA ska eftersträvas innan en kommunal överföringsledning eventuellt kan lösa VA-frågan senare. För att minska dag- och spillvatten vill kommunen kompensera för nya hårdgjorda ytor.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Cykla och gå är det mest klimatsmarta transportalternativet. Klimatmålet främjas genom att lokalt bilåkande minskar och ersätts med gång och cykel. Detta främjar även folkhälsan då ett mål är att människor ska leva ett mer aktivt liv och öka sin fysiska aktivitet. Att längre transporter i högre grad kan ske med tåg eller i alla fall med kollektiva färdmedel är också positivt för klimatet. Det medför även att arbetsmarknadsregionen blir större och tillgången på möjlig arbetskraft för det lokala näringslivet ökar. Människor kan även bo kvar och pendla längre till jobb och utbildning om kollektivtrafiken blir snabbare och tätare.

Om fler persontransporter sker till fots eller med cykel, vilket främst kommer att ske i tätorterna, minskar utsläppen till luft och mängden buller i stadsmiljön reduceras vilket även bidrar till en bättre och mer hållbar boendemiljö för alla.

Utbyggnad av tele- och datanätet är positivt för delaktighet och jämlikhet i samhället i stort. Det kan även bidra till möjligheter till bättre ekonomisk utveckling på landsbygden då snabb datakommunikation kan ge företag möjlighet att etablera sig även i glesbygden och det främjar även möjligheten för människor att arbeta hemifrån. De människor som inte lika lätt tar till sig ny teknik riskerar dock att få svårare att kommunicera och delta aktivt i samhället med ökad digitalisering och användning av digitala tjänster.

Färre VA-enheter medför att större volymer vatten kan behandlas på ett ställe vilket minskar miljöpåverkan genom färre intag och utsläppspunkter men den lokala påverkan kan bli större med större utsläppsvolymer. VA-åtgärderna kan ha både negativ och positiv inverkan på miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.

Kommunen ska arbeta för ett klimatanpassat spillvattensystem. Hänsyn till ökad nederbörd tas genom målsättningen att kompensera för nya hårdgjorda ytor. Detta kan dock stå i direkt konflikt med intentionen om att förtäta bebyggelsen i tätorterna. Där saknas troligen förutsättningar för nya infiltrationsytor, varför infiltrationen i så fall måste lösas på annat sätt. Vissa tillskott kan ske genom gröna tak och/eller magasinering under mark. Grönstrukturplanen kan utgöra ett bra komplement till denna konflikt och bidra med hållbara lösningar och möjlighet att tillvarata ekologitjänster som grönytor tillhandahåller.

Påverkan av nollalternativet bedöms bli det samma som den nya planen med skillnaden att det finns en strategi för robusta tele- och datakommunikationer och elnät. Målet att öka återvinningen av avfall saknas i nollalternativet.

4.9 Ljudkvalitet

BAKGRUND

Trafiken och transporterna ökar generellt i samhället idag. De stora transportstråken ligger efter de större vägarna men även transporter inom städerna för att förse affärer med varor och andra leveranser som sker med lastbilar inom tätorterna förväntas öka i framtiden. I samhällsplaneringen ska gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras framför biltrafiken.

Att styra utvecklingen till tätorterna och särskilt utpekade områden gör att övriga områden kan förbli oexploaterade och tysta. Fem områden i planförslaget är utpekade som tysta. Dessa ligger inte vid kommungränsen utan är spridda över kommunen och redovisas på en karta. Det finns två områden relativt nära Värnamo stad. Ett åt öster, kring södra delen av Hindsen och ett nordväst om Värnamo. Det finns framtagna kriterier för definition av tysta områden och vilka begränsningar för markanvändning som ska finnas för dessa områden. Området vid Rusken och flera platser i gränslandet mot närliggande kommuner nämns som stora opåverkade och tysta områden. Dessa sammanfaller ofta med de stora l ågexploaterade områden som finns i kommunen. Dessa ska uttalat värnas mot störande exploatering vilket inkluderar vindkraft.

Den uttalade ambitionen att förtäta stadsmiljön kan innebära att det lokala bullret från fläktar och ventilationsanläggningar orsakar ökat buller på innegårdar och liknade i stadsmiljöer där sådana anläggningar vanligen placeras.

PÅVERKAN

Bullret runt de stora vägarna kommer att öka genom en ökande mängd tunga transporter framför allt på de viktiga transportstråken. Förtätning av bebyggelsen ska ske i tätorterna och längs och i närheten av väg 27 vilket gör att bullret för många invånare kommer att öka. Buller och höga ljudvolymer är skadligt för människor i längre perspektiv. Kommunen vill upprätthålla de skyddszoner för buller som anges i bullerskyddsföreskrifterna.

Nya verksamheter och nya bostäder kommer att få sämre möjligheter att utvecklas i andra områden än de utpekade och där riskerar avfolkningen till följd av urbaniseringstrenden att fortsätta, med följden att dessa områden blir tystare.

De tysta områdena nära tätorterna kommer troligen att få större betydelse för friluftsliv och rekreation i framtiden. Det är därför betydelsefullt att dessa områden skyddas mot störande exploatering.

Nollalternativet hade en vision om att minska tunga transporter i tätorterna genom att aktivt styra om dem till befintliga genomfartsleder eller att bygga nya sådana förbi tätorterna. Satsningen på gång och cykeltrafik i och mellan tätorter finns med även i nollalternativet liksom satsningen på kollektivtrafik och persontransporter på järnväg.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Det saknas en samlad plan för andra transporter än persontransporter i planen vilket gör att buller från tung trafik kan komma att öka i tättbebyggda områden. Den generella bedömningen är att buller i tätorterna kommer att öka till följd av ökade antal tunga transporter och den uttalade inriktningen på förtätning av tätorterna som medför ökat antal fläktar och ventilationsaggregat i stadsmiljön och på innergårdar vilket riskerar att öka mängden buller. Den minskade mängden bilar kommer inte att uppväga ökningen av annat buller.

Den huvudsakliga bebyggelseutvecklingen på landbyggden ska ske längs eller i närheten av väg 27 vilket gör att särskild hänsyn bör tas till buller. Det anges i planen att skyddszoner ska upprätthållas vilket kan motverka denna risk, liksom medveten utformning av bebyggelsen i dessa lägen.

Landsbygden långt från större vägar kommer genom avfolkning troligen att bli tystare i framtiden. Bevarandet av tysta områden ger positiva effekter för flera miljökvalitetsmål och även för friluftsliv och folkhälsa.

Nollalternativ Det finns ett antal utpekade tysta områden i nollalternativet, förutom Store Mosse i väster är även området mellan Hindsen och Rusken och området öder om Rydaholm utpekade som tysta områden. Dessa båda sista områden nämns även i den nya översiktsplanen men har inte lika stor utbredning.

4.10 Luftkvalitet

BAKGRUND

Miljökvalitetsnormer för luft är till för att skydda miljön och människors hälsa. Detta finns idag för kvävedioxid, bensen, bly, kolmonoxid och partiklar (PM10). Ingen MKN överskrids i kommunen men det finns skäl att följa upp halterna av dygnsmedelhalter av partiklar (PM10) på en mätplats i centrala Värnamo. Kvaliteten på luften i tätorterna är till stor del beroende av transporter och uppvärmning. Kommunen kontrollerar regelbundet luftens kvalitet i Värnamo tätort. Kontrollerna omfattar bakgrundsmätningar av kvävedioxid, VOC (kolväten där bensen ingår), svaveldioxid och partiklar (PM10). Månadsmätning av kvävedioxid och svaveldioxid sker i Nästa och Tuddabo. På dessa stationer mäts även ozon sommartid. Mätningar av luftkvalitet har tidigare skett på olika trafikerade platser i tätorten.

Kommunen har som mål att minska sin klimatpåverkan och detta uttrycks framför allt genom att främja gång- och cykelvägar, underlätta för kollektivtrafiken och verka för utökade möjligheter för persontransporter med tåg.

Kommunen anger flera viljeinriktningar för att behålla den goda luftkvalitén i kommunen och exemplifierar åtgärder för att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft ska uppnås. Bland annat

anges höga byggnader, vedeldning och industrietablering som faktorer som bidrar till sämre luftkvalitet. För att förbättra luftkvaliteten vid ny- och ombyggnation ska energisnåla lösningar, fjärrvärme och energisnåla byggnader främjas.

Nollalternativets enda mål för luftkvalitet är att miljökvalitetsnormerna för luft skall hållas. Detta ska ske genom god trafikplanering och åtgärder för att minska utsläppen av VOC och kväveoxider. Man ska även få bort den vedeldning som sker i icke miljögodkända anläggningar.

PÅVERKAN

Vedeldning i städerna har stor betydelse för luftkvaliteten. Även om vedeldning inte längre används för uppvärmning i stadsmiljö förekommer en del trivseleldning. Det finns lokala föreskrifter om begränsning av fastbränsleeldning i kommunens tätorter.

Gröna växter bidrar till en bättre luftkvalitet och grönytor och enskilda träd ska sparas vid exploatering i tätorterna. Det finns även en vilja att öka möjligheten för lokal odling och då framför allt egenodling som ska främjas och nya möjligheter för kolonilotter ska beaktas.

Nyetablering av tung industri ska styras till områden där den inte riskerar att påverka MKN för luftkvalitet negativt och energisnåla lösningar och byggnader ska prioriteras.

Trafiken i tätorterna bidrar till sämre luft. Biltrafiken ska minskas genom en rad åtgärder exempelvis främja bilpoler och prioritera pendlarparkeringar. Förtätning av den byggda strukturen leder till ett minskat biltransportbehov för invånarna. Den tunga trafiken i tätorterna som bidrar till utsläpp av kvävedioxid och mikropartiklar nämns inte alls.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Intensionen att minska biltrafiken i tätorterna medför även en minskning av lokala luftföroreningar vilket ger positiva effekter på miljömålen för klimat och luft och bidrar även till att MKN för partiklar i luft inte riskerar att överskridas. Den tunga trafiken som bidrar till utsläpp av kvävedioxid och mikropartiklar behandlas inte alls i planen vilket på sikt kan få till följd att vissa av MKN för luft riskerar att överskridas.

Byggande som främjar lägre energiåtgång i alla led kan ge positiva effekter på klimatmålen och även bidra till en bättre luftmiljö om det medför minskad förbränning.

Bevarande av grönstruktur och parker bidrar också till miljömålens uppfyllande och levererar även andra ekosystemtjänster till samhället. Sammantaget ger det även förutsättningar för en bättre boendemiljö och folkhälsa i och med att
utomhusluften får högre kvalitet.

Bedömning av hur luftkvaliteten kommer att skilja sig åt i förhållande till nollalternativet utgörs framför allt av en mer uttalad satsning på grönstruktur. Inriktningen mot minskad biltrafik och mer gång och cykeltransporter fanns redan i den gamla översiktsplanen och där bedöms skillnaden vara försumbar.

4.11 Risker

En risk är en bedömning av konsekvenserna av en viss företeelse eller förutsättning. Den går att påverka genom att eliminera eller förhålla sig till på annat sätt men den är en redan given förutsättning som inte orsakas av översiktsplanen utan endast går att förhålla sig till på det ena eller andra sättet. Därför är bedömningen nedan av riskerna något annorlunda upplagd än övriga konsekvenser av planförslaget. Flera av de riskområden som räknas upp nedan är endast att förhålla sig till och vidta åtgärder för att förebygga.

Markanvändningen ska vara lämplig för ändamålet och kommunen har identifierat ett antal risker som ska beaktas i planeringsarbetet. Länsstyrelsen har pekat ut ett antal riskobjekt i kommunen som rör förorenade områden. MSB har gjort en översvämningskartering som visar riskområden för översvämning längs Lagan. Denna risk och den ökade risken för skyfall ska beaktas vid byggnation och ingen väsentlig bebyggelse får ske i riskområden. Det finns även begränsningar för nybyggnation där det finns andra naturolycksrisker såsom skred eller ras samt markföroreningar och radon. Andra identifierade risker är transporter av farligt gods och riskområden för viss typ av verksamhet. Man ska även planera för brand och olyckor i ett tidigt skede.

I de strandnära områdena som utpekats för landsbygdsutveckling har en analys av risken för översvämning gjorts för varje område och hänsyn ska tas till översvämningsrisker vi all nybyggnation. Översvämningsrisken har bedömts utifrån markens höjd över befintligt medelvattenstånd i närliggande vattendrag eller sjö i förhållande till högvattenflöden. Det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och/eller grundvatten överskrids i samband med byggnation i framför allt strandnära områden utan kommunalt VA.

Lagan rinner genom Värnamo tätort vilket gör att översvämningar kan förekomma. MSB har gjort en kartläggning av översvämningsrisker längs Lagan och hela det gamla flodplanet riskerar att översvämmas vilket innebär att delar av centrala Värnamo löper risk att sättas under vatten vid höga flöden. Vid nybyggnation bör hänsyn tas till det beräknade översvämningsområdet. Risken för höga flöden och kraftiga skyfall beräknas öka i framtiden i och med att klimatförändringarna beräknas ge större nederbördsmängder.

Det är även ökad risk för värmeböljor och torrperioder i och med klimatförändringen. Det finns dagsläget ingen specifik kommunal planering för hur dessa risker ska hanteras.

För dag- och spillvattensystemen finns klimatrisken med ökad nederbörd. Ledningssystemet för att ta hand om ökande nederbördsmängder i framtiden är idag underdimensionerat. Kommunen ska arbeta för ett klimatanpassat spillvattensystem. Hänsyn till ökad nederbörd ska tas genom målsättningen att kompensera för nya hårdgjorda ytor. Detta står dock i direkt konflikt med intentionen om att förtäta bebyggelsen i tätorterna. Där saknas troligen förutsättningar för nya infiltrationsytor. Vid nybyggnation ska hänsyn tas för skyfall och i utsatta områden ska åtgärder vidtas för att minska riskerna.

Transporter av farligt gods går framför allt längs de större trafikstråken och väg 27 som pekas ut som central för bebyggelseutveckling är ett av dessa stråk. Risken för olyckor ökar med ökande trafik. Generellt ska skyddet mot olyckor med farligt gods vid vattentäkter förstärkas men inga specifika skyddsåtgärder anges i planen.

De områden som länssyreslen har identifierat som förorenade ska beaktas vid planeringen och gärna undersökas. Det är viktigt

att detta görs då flera av områdena endast är identifierade genom verksamheten som bedrivits på platsen och ingen kunskap finns om verksamheten har förorenat marken eller vattnet. Detta bör gälla även om verksamheten är klassad som låg risk. Miljömålet giftfri miljö är det som framför allt berörs av detta ställningstagande men även biologisk mångfald och folkhälsa berörs. De utgör även en ekonomisk risk då man inte vet vad det skulle kosta att sanera området. Ofta finns det ingen verksamhetsutövare kvar som kan stå för saneringskostnaderna och då är det staten och kommunen som får stå för kostnaden.

5. Mellankommunal påverkan

Kollektivtrafiken
Skydd av yt- och grundvatten
Områden för Vindkraft
Stora opåverkade områden
Övriga mellankommunala frågor

5. Mellankommunal påverkan

Det finns flera områden i planen som berör eller kan komma att beröra andra kommuner. Dessa områden innefattar kollektivtrafiken både med buss och den spårbundna trafiken, påverkan på och skydd av yt- och grundvatten och andra riksintressen, stora opåverkade områden samt områden lämpliga för vindkraft. De två sista frågorna sammanfaller ofta då det är samma geografiska områden som berörs.

5.1 Kollektivtrafiken

En del av arbetskraften kommer alltid att bo på annat ställe än där jobben finns. Det finns en uttalad ambition i planen att underlätta för arbetspendling vilket ställer krav på samverkan med andra kommuner. Det finns redan ett bra och fungerande samarbete mellan kommunerna och regionerna när det gäller kollektivtrafik. Någon ny påverkan till följd av planförslaget bedöms inte uppkomma.

5.2 Skydd av yt-grundvatten

Lagan är en viktig vattenresurs i regionen och den påverkar även grundvattnet då dess vatten bidrar till grundvattenbildningen i bland annat Bergaåsen som är dricksvattentäkt för Alvesta och Växjö. Grundvattnet längs Lagan är även vattenresurs för Värnamo Stad. Lagan är även det vattendrag som kan komma att påverkas mest av planförslaget då den har sitt lopp genom Värnamo stad. Befolkningsökning och därmed antalet nya bostäder kan öka belastningen på VA-anläggningarna som har sitt utlopp i Lagan. Kommunen har ett modernt och nybyggt reningsverk i Pålslund som renar avloppsvattnet från staden och flera av de närliggande samhällena. Utsläppet av renat vatten sker i Lagan. Pålslund har den kapacitet och reningsutrustning som krävs för en ökad befolkning. Planförslaget medför möjligheter att koppla på flera samhällen till Pålslund som idag har egna mindre moderna reningsverk. Den ökning av dagvatten som uppkommer till följd av att mer mark bebyggs och hårdgörs ska kompenseras genom åtgärder för att öka infiltrationen.

Det finns även ett antal förorenade områden längs Lagans lopp

som kan komma att exploateras, bland annat finns intensionen att flytta rangerbangården. Vid exploatering kommer dessa områden att behöva saneras vilket är positivt då det minskar risken för utläckage av föroreningar i yt- och grundvatten.

Det bedöms därför att planförslaget inte kommer att påverka Lagan negativt, men åtgärder som påverkar Lagans vatten påverkar även kommunerna som ligger nedströms liksom Värnamo påverkas av åtgärder högre upp i vattensystemet. Kommunen är representerad i Lagans vattenråd och det förekommer mellankommunala förehavande med kommunerna längre ner i vattensystemet. Inget formellt samarbete kring dricksvattenfrågor gällande Lagan finns idag, men Lagans vattenråd där kommunen är medlem kan vara ett möjligt forum för den här typen frågor.

Flera av de större sjöarna i kommunen har gemensamma strandlinjer med närliggande kommuner. Flera av sjöarna och stränderna omfattas av riksintresse för friluftsliv eller naturvård. Frågor om hur marken i närheten och vattenområdena ska användas blir en mellankommunal fråga om de vidtagna eller föreslagna åtgärderna eller planerna riskerar att påverka sjön och dess vattenkvalitet. En bedömning av eventuell påverkan måste göras från fall till fall.

Det LIS-område som föreslås vid Bolmens strand kan påverka vattenkvaliteten i sjön. Bolmen är råvattentäkt för 11 kommuner i Skåne. Risken för att planförslaget kommer att påverka vattenkvalitén i Bolmen negativt bedöms dock som liten. Det finns flera samarbeten med kommunerna runt Bolmen och Sydvatten om vattenkvalitet i Bolmen.

5.3 Områden för vindkraft

Dessa områden ligger ofta nära kommungränserna då dessa områden ofta ligger långt från tätorter och befolkningscentra. Flera av grannkommunerna, Alvesta, Ljungby, Gisslaved och Vaggeryd har pekat ut områden som lämpliga för vindkraft vid kommungränsen mot Värnamo. Gnosjö och Sävsjö har ingen uttalad vindkraftspolicy, men Gnosjö har tillåtit etableringar av vindkraftverk nära kommungränsen. Flera av de utpekade områdena sammanfaller med områden som av Värnamo kommun utpekats som känsliga för vindkraft. Kommunen har konstaterat att det krävs mellankommunal samverkan vid större vindkraftsetableringar.

5.4 Stora opåverkade områden

Det stora opåverkade området som utgörs av Store Mosse nationalpark är utpekat som sådant både i Gnosjö och Värnamo. Det finns även ett antal andra områden som hos grannkommunerna pekats ut som tysta och opåverkade i gränstrakterna mellan kommunerna som kommer att bli av mellankommunalt intresse för Värnamo kommun. Det enda utpekade området i Värnamo kommun som direkt kan påverkas av andra kommuner är det sydväst om Dannås vid Bolmens norra strand. Utveckling av besöksnäring i dessa områden och även i kulturintressanta områden nära kommungränserna innebär ett behov av mellankommunala kontakter. Dessa frågor skulle kunna hanteras inom ramen för andra samarbetsformer mellan kommunerna.

5.5 Övriga mellankommunala frågor

En stor fråga för kommunen är att företagen i kommunen ska kunna hitta medarbetare med rätt kompetens. Ett samarbete med både regionen och grannkommunerna är viktigt för att kunna erbjuda utbildningsmöjligheter och det finns redan flera samarbetskanaler så som GGVV (Gnosjöregionen) och Entreprenörsregionen som kan hjälpa till att skapa förutsättningar för en god utbildning som bidrar till kompetensförsörjningen.

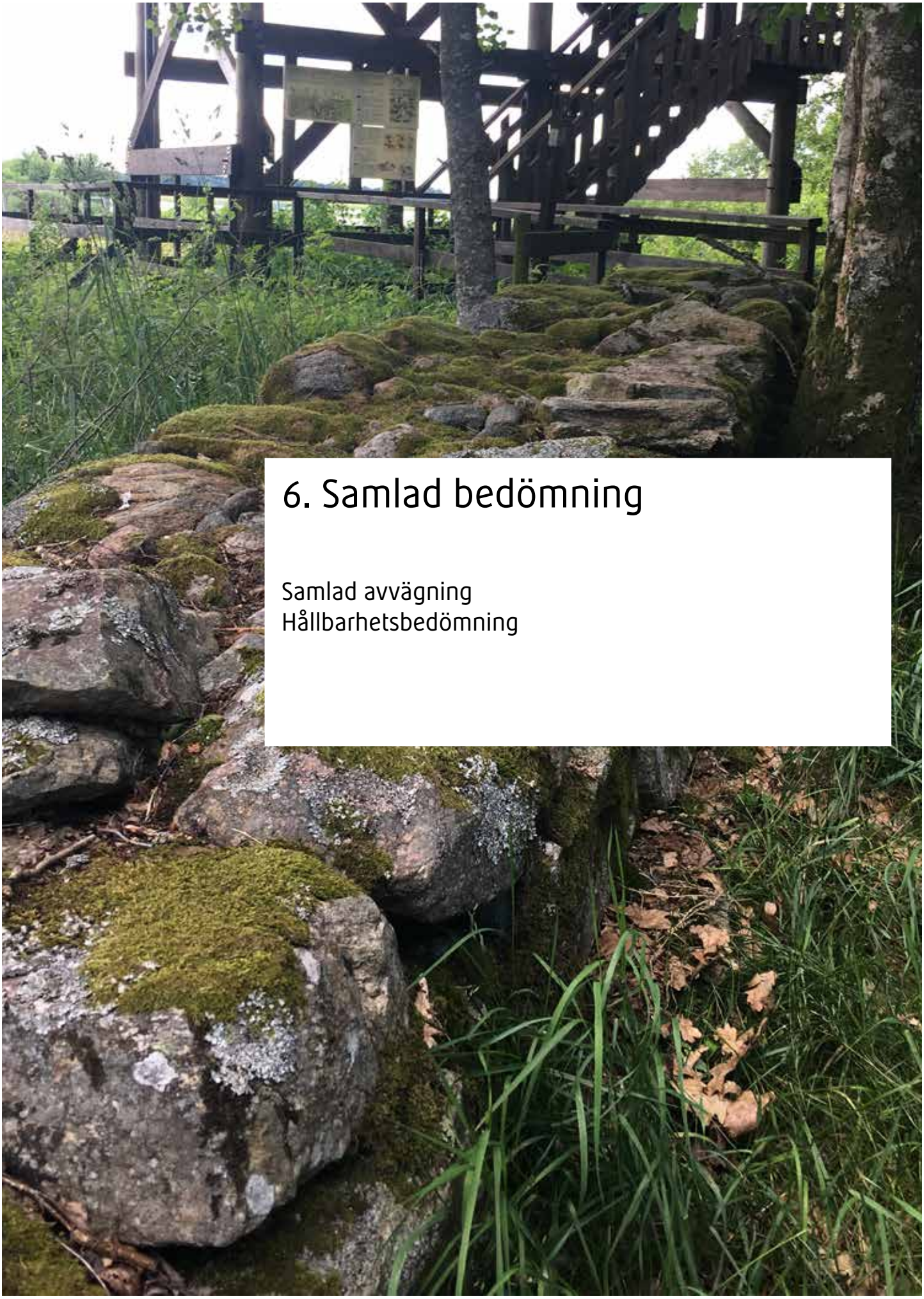

6. Samlad bedömning

Samlad avvägning
Hållbarhetsbedömning

6.1 Samlad bedömning över planens inverkan på nationella och regionala mål

I planförslaget redogörs löpande för varje planeringsstrategi vilka miljökvalitetsmål (MKM) som bedöms ha en inverkan på uppfyllandet av de nationella miljökvalitetsmålen. Denna koppling redovisas med en symbol invid varje planeringsstrategi. I tabellen till höger sammanställs vilka miljömål som bedöms ha en står relevans i förhållande till översiktsplanen samt vilken påverkan planförslaget bedöms utgöra. Av de 13 mål som kommunen berörs av bedöms åtta påverkas i positiv riktning och fem i både positiv och negativ riktning av översiktsplanen. Ingen av miljökvalitetsmål bedöms medverka till måluppfyllnaden i enbart negativt riktning. De miljökvalitetsmål som i planförslaget bedöms har störst påverkan på är Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö. Förslaget inverkar genom att planen styr bebyggelseutvecklingen till tätortsbandet med redan idag goda möjligheter för kollektivtrafikresor vilket gynnar kollektivtrafikresandet. Vidare prioriterar översiktsplanen utvecklingen av infrastruktur för gående och cyklister framför bilisten vilket inverkar positivt på MKM för Begränsad klimatpåverkan. Översiktsplanen ställer sig bakom planeringsprincipen om en ansvarsfull förtätning vilket leder till ett minskat transportbehov och möjliggör för en utveckling inom befintlig tätort utspridning. Förtätning och att koncentrera bebyggelseutvecklingen utefter kollektivtrafikstråk innebär att fler riskerar att utsättas för ohälsosamma trafikbullernivåer samtidigt som översiktsplanen föreslår ett flertal ställningstaganden för att gynna medborgarnas hälsa, såsom tillgång till grönområden och satsning på cykel och gång som huvudsakligt transportmedel inom tätorterna.

De aspekter i Ett rikt växt och djurliv som kan kopplas till friluftsliv och tätortsnära natur samt de delar av miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag som rör bebyggelse vid stranden är även de högst relevanta för planförslaget som redogör för flera ställningstaganden som påverkar genomförandet av dessa mål i både positiv och negativ riktning.

	Relevans i förhållande till ÖP	Påverkan på målet utifrån ÖP
Begränsad klimat-påverkan		Positiv
Frisk luft		Positiv/ Negativ
Bara naturlig försurning		Positiv
Giftfri miljö		Positiv
Säker strålmiljö		Positiv
Ingen över-gödning		Positiv/ Negativ
Levande sjöar och vattendrag		Positiv/ Negativ
Grund-vatten av god kvalitet		Positiv
Myllrande våtmarker		Positiv
Levande skogar		Positiv/ Negativ
Ett rikt odlings-landskap		Positiv/ Negativ
God bebyggd miljö		Positiv/ Negativ
Ett rikt växt och djurliv		Positiv

6.1.1. Folkhälso- och friluftslivsmål

Översiktsplanens tydliga prioritering av cyklister och gående jämte bilismen medverkar till en förbättrad folkhälsa genom att öka möjligheten för fysiska aktivitet i vardagen. Förtätning av staden minskade avstånd och vilken innebär en större tendens till att gå samtidigt som förtätning kan leda till sämre miljöförhållanden såsom buller, minskad luftkvalité och skuggning vilket är negativt för folkhälsan. Ställningstagandena i översiktsplanen samverkar i hög grad med de nationella folkhälsomålen, genom att med ställningstaganden verka för grönstruktur, fler mötesplatser ökad medborgarinflytande i planprocessen och för bostäder i olika storlek och upplåtelseformer.

Ställningstagandena i översiktsplanen samverkar i hög grad med de nationella målen om friluftsliv. Flera ställningstaganden i fokusområdet för att Utveckla mark- och vattenresurser handlar om att tillgängliggöra naturmiljön för medborgare genom att skydda och värna om tätortsnära natur och tysta områden. Likaså värnar planförslaget om de friluftslivsriksintresse inom kommunen och genom att peka ut ett kommunal intresseområde, Rusken med strandområde. Planen tar även ställning för att naturområden ska tillgängliggöras.

6.1.2.Regionala mål

Region Jönköpings län har i huvudsak två planer vars mål och delstrategier bedöms relevanta för översiktsplanen och som denna har en inverkan på. Den regionala utvecklingsstrategins (RUS), delstrategier om en internationellt ledande industriregion (ett breddat näringsliv med betoning på kunskapsintensiva företag samt ett inkluderande samhälle) bedöms planförslaget ha en främst positiv inverkan på. Översiktsplanen tar ställning för förbättrade kommunikationer vilket förväntas kunna innebära större arbetsmarknadsregion och därmed en ökad möjlighet för företag att hitta rätt arbetskraft. Översiktsplanen tar vidare ställning för ett breddat näringsliv genom bland annat att fokusera på besöksnäringsutveckling som bedöms ha en stark potential för utveckling i kommunen.

Vad gäller länets mål om att bli ett plusenergi län till 2050 så inverkar översiktsplanen med bland annat ställningstagandet att kommunen ser positivt på vindkraftsetableringar och andra förnyelsebara energikällor.

6.2 Samlad bedömning

Bedömning av konsekvenserna av den nya planen i förhållande till nollalternativet sammanfattas i tabellen nedan. Varje bedömd effekt eller konsekvens som beskrivits i texten ovan sammanfattas i tabellen och har placerats under den bedömda konsekvensklassen. Bedömningsgrunderna har färgkodats för att ge en snabbare och bättre översikt av konsekvenserna. Färgerna betyder följande:

Grön färg:
Bedömda positiva effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser. Finns inte åtgärden med i nollalternativet blir effekten positiv.

Gul färg:
Bedömda neutrala effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser. En del åtgärder kan medföra både positiva och negativa effekter samtidigt. I vissa fall har de då bedömts neutrala. Observera att om åtgärden redan finns i nollalternativet blir effekten neutral, men kan ändå vara positiv som helhet. Hänsyn till detta har tagits i den samlade bedömningen.

Röd färg:
Bedömda negativa effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser eller andra uppenbart negativa effekter av planen. Om nollalternativet inte skiljer sig och effekterna fortfarande är negativa bedöms de likväl negativa.

Riksintressen

- Riksintressena ska tillgodoses i samband med en exploatering
- Rätt verksamhet kan främja både tillgänglighet och attraktionskraft för riksintresseområdet. Även bostäder kan vara positivt
- Utveckling av besöksnäring för Store mosse i linje med bevarandeintresset
- Besöksnäring i känsliga områden kan skada syftet med riksintresset
- Värnamo stads expansion kan till vissa delar komma att ske på mark som påverkar riksintressen

Klimat-påverkan

- Generellt bedöms den nya översiktsplanen bättre uppfylla målen och utgöra ett spetsigare planeringsunderlag för en hållbar samhällsutveckling.
- Förtätningen och koncentration av bebyggelse kan på sikt påverka resmönstren hos kommunens invånare mot mer gång- och cykelförflyttning.
- Inriktningen mot mer energieffektivt byggande och byggnader.
- Inte tillåta externa köp-centra.
- Längre pendlingsresor med spårbunden trafik är positivt men ur ett hållbarhetsperspektiv är inte pendling något positivt då det går åt stora resurser för transporterna
- Prioritering av gång och cykeltransporter och kollektivtrafik före bil.
- Satsning på besöksnäring utanför tätorterna kommer att generera mer biltrafik och transporter.

Hushållning med naturresurser

- Skyddsområdena för vattentäkter ska ses över och kompletteras.
- Skyddet mot olyckor med farligt gods vid vattentäkter ska generellt förstärkas.
- Förorenad mark som frigörs när rangerbangården flyttas saneras och används mer effektivt.
- Ny mark tas i anspråk för bebyggelse i LIS-områdena samtidigt som icke utpekade områden (fler) indirekt skyddas mot exploatering.
- VA-Planen med färre VA-enheter kan ha både negativ och positiv inverkan på miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.
- Jordbruk i tätortsnära områden som är viktigt för en levande landsbygd försvinner i och med ny exploatering.
- Jordbruksmarken är viktig för att den biologiska mångfalden i landskapet ska bevaras och bibehålls.
- Det saknas generellt visioner och tankar om hur man ska främja jordbruket och hur det ska bibehållas i perifera lägen på längre sikt.

Naturmiljö

- Indirekt skydd av övriga strandnära områden när specifika områden pekas ut för exploatering.
- Stadsnära grönområden får större betydelse för fler människors rekreation och välbefinnande vilket ökar trycket och slitaget på dessa områden.
- Redan skyddade områden kommer att skyddas även fortsättningsvis. Inga planer på nya skyddade områden finns angivna i översiktsplanen.
- Belastningen på närliggande ytvatten i form av ökad avrinning från hårdgjorda ytor vid nybyggnation.
- Kommunala VA-lösningar saknas i de nya exploateringsområdena -bra avloppslösning behöver bli krav för byggnation för att inte riskera att påverka miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.
- Bebyggelse i sjönära områden kan trots åtgärder, minska tillgängligheten för allmänheten till strandområden.
- Utveckling av tätortsnära naturområden kan medföra parklika och planerade miljöer som är mindre attraktiva för djur och växter.

Kulturmiljö

Främjande av besöksnäringen en levande landsbygd kring besöksobjekten där förutsättningar finns ger även förutsättningar för ekonomisk utveckling och en god livsmiljö för dem som bor och driver verksamheten. Satsning på kulturmiljöer kan även stärka stolthet, identifikation och engagemang i sin närmiljö.

Tillgängligheten till naturen ökar när nya områden öppnas upp genom besöksnäringen.

De värden som finns ska bevaras och värnas. Inga nya satsningar på kulturmiljön eller försämringar av befintligt skydd planeras.

Risken för förskogning av öppna kulturlandskap kvarstår. Det finns inga uttalade åtgärder eller viljeinriktningar för att stötta kulturlandskapens brukare.

Det kan finnas en liten risk för överexploatering av vissa populära kulturmiljöer i samband med viss typ av fritidsaktivitet Exploatering inom eller i nära anslutning till kulturmiljöer behöver göras med särskild hänsyn och vissa fall även antikvarisk kompetens för att inte påverka kulturmiljöerna negativt.

Rekreation och friluftsliv

Satsning på fritidsanläggningar kan medföra positiva effekter på välbefinnande och folkhälsa. En utbyggnad av gc-vägar för att stimulera fysisk aktivitet är också positivt.

Tillgängligheten till naturen ökar när nya områden öppnas upp genom besöksnäringen och nya strandnära bostadsområden.

Tillgänglighetsanpassning av badplatser och andra anläggningar främjar god folkhälsa och tillgänglighet för alla.

Organiserade aktiviteter i naturen kan, om de blir för omfattande, slita på mark och fauna och störa djurlivet.

Samhällsservice

Bebyggelseutvecklingen ska koncentreras och samhällsservice prioriteras och koncentreras till ett tätortsband längs väg 27 vilket är ett sätt att kunna utveckla och bibehålla en attraktiv kommun.

Verka för utveckling av kommunikationer och service utefter landsbygdslinjen.

Satsa på och behålla landsbygdsskolorna i de områden som ligger i eller nära tätortsbandet
Även bibliotek runt om i kommunen ska värnas.

Främja befolkningstillväxt för att kunna fortsätta erbjuda kommersiell, social och kulturell service.

Etablera samhällsservice i integrerande lägen och motverka externhandelsetableringar pga tillgänglighet och gatuliv.

Främja tillgång till lokala gång- och cykelstråk, motionsspår, idrottsanläggningar, promenadslingor och andra utomhusaktiviteter.

Bostäder riktade till fler grupper med god tillgänglighet, rimligt pris och närhet till service, kollektivtrafik och grönområden är positivt ur flera sociala aspekter.

Att integrera kunskaps- och tjänstebaserade näringar i bostadsbebyggelsen kan minska pendlingsbehovet och är särskilt positivt för mindre mobila grupper. Det ökar även den upplevda tryggheten med områden som är aktiva under större delar av dygnet, men riskerar att motverka klusterbildningar och möjligheter till oväntade samarbeten mellan företag.

Stora delar av landbyggden är inte prioriterad för samhällsutveckling och samhällen utanför tätortsbandet riskerar att förlora samhällsservice på sikt.

Luftkvalitet

Satsning på byggande som främjar lägre energiåtgång i alla led kan bidra till en bättre luftmiljö om det medför minskad förbränning.

Bevarande av grönstruktur och parker levererar även andra ekosystemtjänster till samhället, som luftrening.

Intentionen att minska biltrafiken i tätorterna medför även en minskning av lokala luftföroreningar.

Den tunga trafiken som bidrar till utsläpp av kvävedioxid och mikropartiklar behandlas inte alls i planen.

Tekniska kommunikationer

- Utbyggnad av tele- och datanätet.
- Färre VA-enheter kan ge bättre möjlighet till rening och bidra positivt till MKN.
- Ökad återvinning av avfall men kräver bättre sortering och kontroll av avfallet.
- Främja cykel och gående som transportalternativ genom utbyggd infrastruktur.
- Förbättra kollektivtrafiken och underlätta möjligheten att åka kollektivt.
- Fler hårdgjorda ytor genom förtätning är svårt att kompensera för i tätorterna.
- Större VA-enheter kan öka den lokala påverkan vid utsläppspunkterna och påverka MKN negativt.

Ljudkvalitet

- Färre transporter med personbilar
- Att inte bebygga orörd naturmark sparar tysta miljöer möjliga för rekreation.
- Landsbygden långt från större vägar kommer genom avfolkning att troligen att bli tystare.
- Bebyggelseutvecklingen på landbygden ska ske längs eller i närheten av väg 27 vilket medför att särskild hänsyn bör tas till buller från vägen.
- Buller från tung trafik kan komma att öka i tättbebyggda områden då det saknas planering för detta. Nybyggnation måste ske med hänsyn till detta.
- Förtätning av tätorterna medför ökat antal fläktar och ventilationsaggregat i stadsmiljön och på innergårdar.

6.3 Samlad avvägning

Riksintressen		Sammanfattningsvis kommer riksintressena inte att påverkas påtagligt negativt av planförslaget och det finns både positiva och negativa effekter.
Klimatpåverkan		Sammanfattningsvis kommer planförslaget att ge positiva effekter för klimatet.
Hushållning med naturresurser		Hushållningen med naturresurser främjas av en god planering och planen utgör ett väl genomarbetat planeringsunderlag med åtgärder och avvägningar för hur naturresurserna bör användas. Effekterna är övervägande positiva.
Naturmiljö		Planen är ett instrument för exploatering vilket generellt är negativt för naturmiljön. Planen innebär inga stora ingrepp i naturmiljön generellt. Inga nya skydd för naturmiljön planeras. Att förtäta den redan bebyggda miljön innebär ofta att naturmark kan sparas.
Kulturmiljö		Det finns både positiva och negativa effekter på kulturmiljön. Inga direkta åtgärder för att bevara kulturlandskapet anges i planen vilket på sikt kan medföra att vissa delar försvinner genom att betning och lantbruk upphör.
Rekreation och fritidsliv		Kommunen vill satsa på att underlätta en aktiv, rörlig livsstil.
Samhällsservice		Kommunen har gjort ett klart ställningstagande för att bibehålla en levande landsbygd med samhällsservice i vissa delar av kommunen. Det är ett medvetet val hur resurserna ska prioriteras och vart nybyggnationen ska styras.
Tekniska kommunikationer		Flera av förslagen är vidareutveckling av den gällande planen. Det finns även en del nya viljeinriktningar och åtgärder som främjar och utvecklar de tekniska kommunikationerna ytterligare.
Ljudkvalitet		Förtätningar av befintlig boendemiljö och nybyggnation vid kommunikationsstråken samt avsaknaden av åtgärder för att minska den tunga trafiken i tätorterna riskerar att medföra ökat buller.
Luftkvalitet		Avsaknaden av åtgärder för den tunga trafiken gör att de positiva åtgärder som vidtas riskerar att ätas upp.

Den enda del av planen som bedöms få en övergripande negativ påverkan är ljudkvaliteten för det stora flertalet invånare i kommunen. Förtätning av bebyggelsen och trenden med ökade transporter och tung trafik medför mer buller generellt sett.

De flesta delarna som är neutrala är detta på grund av att det redan i nollalternativet fanns viljeinriktningar och mål som generellt ger positiva konsekvenser även på det delområdet. Grafiskt ger därför färgkoderna en något skev bild av de generella konsekvenserna.

Genom att tydligt peka ut utvecklingsområden kan naturmark och andra känsliga miljöer skyddas mer medvetet än vad som angavs i den tidigare planen, vilket är positivt. Planen har även många positiva sociala konsekvenser för bland annat tillgänglighet, folkhälsa och gatuliv.

6.4 Hållbarhetsbedömning

Förtätning av tätorter och medveten satsning på gång och cykeltransporter framför privata bilar är den trend som gäller om man tittar framåt enligt den senaste stadsbyggnadsforskningen. Närhetsprincipen dvs att man har nära till jobb och allt annat man behöver är en av de starkaste trenderna. På så sätt slipper man längre enskilda transporter som inte kan göras till fots eller med cykel vilket är bra för klimatet. Här ingår även att satsa på närodlad mat vilket minskar behovet av externa transporter.

Vidare är det troligen bara en tidsfråga till det kommer förarlösa bilar. Förarlösa bilar är något som kan förändra vårt beteende gällande förflyttning och hur vi ser på transporter i stort. Om bilarna inte tar så stor plats i anspråk för vägar och framför allt parkeringsytor kan man utforma tätorterna på ett helt annat sätt.
Ovan nämnda tankesätt genomsyrar stora delar av planen och den ligger alltså mycket väl i tiden.

6.5 Hur uppfyller planen Hälsans miljömål?

Goda, hållbara och ändamålsenliga bostäder är ett allmänt intresse som planen syftar till att uppfylla genom att peka ut riktningen för framtida byggnation och användning av mark. Genom att sträva efter mer hälsosamma transportsätt och transportmönster och ökad tillgänglighet i tätorterna uppnås en god bebyggd miljö. Förtätningen kan anses positiv sett till målet om God bebyggd miljö, då närhetsaspekten kan anses bidra till en god vardagsmiljö, hållbar bebyggelsestruktur och samhällsplanering. Närheten mellan olika samhällsfunktioner som förtätningen möjliggör är särskilt positivt för de mindre mobila grupperna av befolkningen, som barn och äldre. Förtätningen måste dock göras med hänsyn till uppskattade grönområden.

7. Uppföljning av betydande miljöpåverkan

Lagstiftning
Uppföljning (av översiktsplanen)
Uppföljning (av betydande miljöpåverkan)

7.1 Lagstiftning

Plan och Bygglagen anger att översiktsplaner alltid medför betydande miljöpåverkan. För att belysa de konsekvenser planen kan få ska en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kapitlet i miljöbalken tas fram och bifogas planen.

7.2 Uppföljning (av översiktsplanen)

Uppföljning av översiktsplanen ska ske genom aktualitetsprövningen som ska ske minst en gång per mandatperiod. Då ska både planens inriktning bedömas om den följer de viljeinriktningar som är rådande i kommunfullmäktige och om konsekvenserna av planen och bedömningarna av dessa är aktuella och korrekta. I annat fall bör detta justeras.

7.3 Uppföljning (av betydande miljöpåverkan)

Det finns inget formellt beslut om betydande miljöpåverkan av planen. Upprättandet av denna MKB har gjorts utifrån utgångspunkten att översiktsplanen medför betydande miljöpåverkan och har därför utformats för att möta kraven i lagstiftningen.

8. Förslag på förbättringar

Genomförda revideringar (i enlighet med konsekvensbeskrivningens förslag på förbättringar)

8.1 Förslag på förbättringar

Det har under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen utkristalliserat sig ett antal möjligheter till ytterligare förbättringar av planförslaget. Dessa anges nedan i punktform.

• Anstränga sig för att de som arbetar i kommunen bor där och utforma det som ett uttalat mål. Det är det mest klimatsmarta alternativet. Detta kan göras genom att erbjuda goda boendemiljöer, en attraktiv fritid, mm. Det finns säkert mycket fler förslag. Även ekonomiska incitament borde kunna användas för att människor ska bosätta sig nära sitt arbete.

• Risken för utarmning av landsbygden är påtaglig. Det behövs konkreta förslag för att jordbruket över huvud taget ska bibehållas i kommunen. Någon form av inriktning för att underlätta detta behövs. Exempelvis genom att kommunen i upphandlingar ska förorda lokalt producerade livsmedel och produkter eller ställa andra krav som främjar lokalproducerade livsmedel.

• Ett sätt att minska förbrukningen av fossila bränslen och minska klimatpåverkan lokalt skulle kunna vara att främja installation av solceller vid nybyggnation. Detta kan åtminstone göras när kommunen själv är huvudman för byggnationen.

• Ett sätt att minska energiåtgången är att använda spillvärme från industrier i fjärrvärmenätet. Det framgår inte om detta görs idag. Det är en känslig fråga att kommunen gör sig beroende av enskilda industrier, men ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv är det mycket positivt at utnyttja spillvärme som annars är ett problem att bli av med.

• Eftersom den pågående klimatpåverkan är en process som ändrar sig bör det vara med någon skrivning om att uppdatera exempelvis 100-års regn efter viss tid. Det kan befaras att återkomsttiden blir betydligt kortare framöver om nederbördsmängderna ökar som klimatmodellerna indikerar.

• Begränsningar av användandet av fossildrivna transporter är en annan möjlighet att minska klimatpåverkan. Detta kan göras genom att viss trafik förbjuds på vissa gator i tätorterna eller att kommunen ställer krav i sina upphandlingar eller viss infrastruktur som främjar fossilfria transportmedel byggs ut. Inget av detta föreslås i planen.

• Inventering av vad som utgör en risk och vad som är ett riskobjekt bör ses över då det inte är självklart vad som faktiskt är risker. Om en sådan genomlysning görs får kommunen en mycket mer tillförlitlig bild av vilka risker som finns. Att bara lita på att andra myndigheter och organisationer har fått med alla risker kan ge en falsk bild. Görs en aktiv bedömning med dokumentation om överväganden som gjorts är bedömningen mer förankrad i faktiska förhållanden. Det framgår inte klart hur en risk definierats och hur man bedömt vad som är en risk.

• En bedömning av hur tung trafik påverkar och ska hanteras framför allt i förhållande till klimatmålen och risker utöver risker med farligt gods bör finnas med i planen. Det är persontrafik med bil som de allra flesta åtgärderna fokuserar på att minska, medan den tunga trafiken utgör en betydligt större miljöbelastning och dessutom ökar.

• Istället för att ange att man vill främja LIS, bör inriktningen ändras till att främja att LIS-etableringar görs bra, eftersom LIS-etableringar kan ha negativ inverkan på exempelvis transporter och avloppsrening.

• För att öka tryggheten för de äldre kan ett alternativ vara att se till att det finns äldreboende i de mindre orterna där befolkningen finns. Det kan även bidra till att skapa lokala arbetstillfällen för vårdpersonalen.

• Upprätta ett formellt forum eller samarbete mellan kommunerna som har intressen av Lagans vattenkvalité som dricksvatten. Lagans vattenråd finns som samarbetsorganisation för vattenkvaliteten i Lagan.

• De människor som inte lika lätt tar till sig ny teknik riskerar att få svårare att kommunicera och delta aktivt i samhället med ökad digitalisering och användning av digitala tjänster. Kommunen skulle kunna erbjuda kurser och möjligheter att få hjälp med den nya tekniken.

• Vad kan hända om åtgärderna inte kommer tillstånd skulle kunna beskrivas mer detaljerat.

8.2 Genomförda revideringar (i enlighet med konsekvensbeskrivningens förbättringsförslag)

Under detta kapitel beskrivs vilka förändringar i planförslaget som konsekvensbeskrivningen har resulterat i utifrån de förbättringsförslag som redogjort för.

- Förbättringsförslaget att kommunen tydligare bör ta ställning för att verka för att de som arbetar i kommunen också kommer ska bo i kommunen i stället för att indirekt verka för en ökad pendling har resulterat i justeringar av planförslaget. Planeringsstrategin Livsarenan Värnamo kommun har kompletterats med ställningstaganden för att kommunen utöver att verka för ökat bostadsbyggande även i samma takt ska verka för näringslivsutveckling och fler arbetsplatser. Likaså finns ställningstagande under planeringsstrategin Kommun med plats för kultur att kommunen ska verka för ett utökat kulturutbud i takt med att befolkningen växer. Det förekommer inte ett uttalat ställningstagande i linje med förslaget men sammantaget så redogör planförslaget för att kommunens ambition är att nya invånare båda ska bo och verka i kommunen.

- Förbättringsförslaget har efter samrådet kompletterats med ett ställningstagande för ett stråk i kommunen som benämns, landsbygdslinjen. Stråket är beläget från Nydala, via Fryele till Värnamo och från staden till Dannäs via Åminne och Hånger. Utmed stråket och i stråkets förlängning över kommungränsen ska kommunen under planperioden verka för en utveckling av kommunikationer och service. Kommunen ser ställningstagandet som en av flera strategier för att långsiktigt verka för en utveckling av landsbygden. Förhoppningen är vidare att landsbygdslinjen till en viss del ska väga upp eventuella negativa effekter som ställningstagandet kring tätortsbandet skulle kunna innebära.

- Avseende förbättringsförslagen att verka för att kommunal nybyggnation förses med solceller, att nyttja spillvärme från industri samt erbjuda kurser till människor som har svårt för att tillgodogöra sig ny teknologi görs bedömningen att dessa

förslag bättre bör hanteras i andra kommunala styrdokument. Förbättringsförslagen saknar en tydlig fysisk

- planeringskoppling och föranleder därav ingen revidering av planförslaget

- Under planeringsstrategin En klimatanpassad kommun finns ställningstaganden i linje med förbättringsförslaget kring att kommunen ska ha uppdaterat klimatanpassat underlag.

- Planförslaget redogör på flera platser att kommunen ska verka för en omställningen mot ett mer hållbart trafiksystem och med flera ställningstaganden i översiktsplanen. Att trafik ska förbjudas på vissa gator är en fråga som bör behandlas i vidare planering, bland annat vid fördjupningar av översiktsplanen.

- Planförslaget har förtydligats för vad kommunens riskobjekt omfattas av. I Värnamo kommuns översiktsplan avses med riskobjekt pågående verksamheter där risk föreligger för rök, brand, explosion eller kemikalier. Exempelvis så räknas bensinstationer och vissa industriverksamheter som hanterar kemikalier och gasol som riskobjekt. Kommunen ser inte ur denna definition markföroreningar som riskobjekt utan som en företeelse för sig med egna ställningstaganden.

- Avseende förbättringsförslaget att komplettera planförslaget med ställningstaganden för godstrafik så har inga nya lagts till. Planförslaget har justerats och godstrafik tas numer upp i planförslaget men inte med ställningstaganden vilket är en brist.

- Angående förbättringsförslaget för LIS har heller inte planförslaget reviderats. De ställningstaganden som man lyfter i planförslaget går ut på att förlägga LIS-områden inom kommunikationseffektiva stråk, till områden där kommunalt VA kan ordnas eller VA-situationen förbättras samt till områden vars kultur- och naturmiljö kan tillgängliggöras för allmänheten.

- Förbättringsförslaget om att tillskapa äldreboenden i fler tätorter i kommunen är delvis i linje med planförslaget. Kommunen ser inte ett stort framtida utbyggnadsbehov för äldreboende (särskilt boende för äldre) då denna grupp i allt större utsträckning kommer bo kvar och vårdas i hemmet. Under planeringsstrategin Mänsklig kommun med plats för

alla finns ställningstaganden för att verka för att bygga fler tillgänglighetsanpassade och mindre centralt belägna lägenheter. Det finns även ett övergripande ställningstaganden under Attraktiv kommun som säger att kommunen ska verka för att sprida bebyggelseutvecklingen till tätorterna utmed tätortsbandet.

- Angående förbättringsförslaget kring att skapa ett forum för Lagans vattenkvalité avseende dricksvatten så har planförslaget kompletterats under planeringsstrategin, Långsiktig hållbar teknisk försörjning.

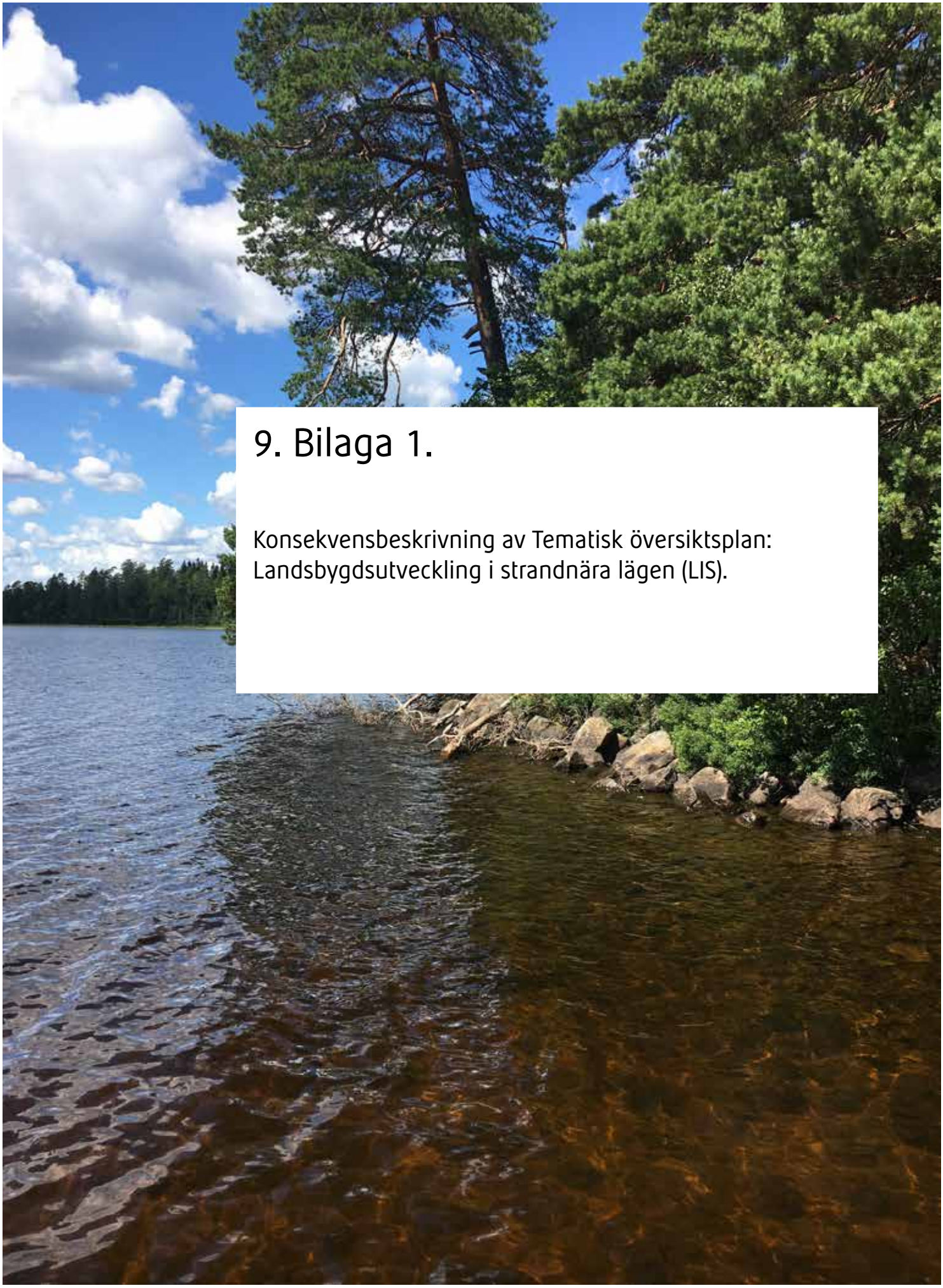

9. Bilaga 1.

Konsekvensbeskrivning av Tematisk översiktsplan: Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

1 Inledning

1.1 Kriterier för LIS

Kommunen har utrett förutsättningarna för att ett LIS-område ska få komma till stånd. Det finns sex kriterier i lagstiftningen som måste vara uppfyllda för att det ska gå att ge dispens från strandskyddet. Varje LIS-område som pekas ut ska alltid uppfylla uppställda lagkrav i miljöbalken samt i plan- och bygglagen vars huvudsakliga innebörd är att utveckling i dessa LIS-områden inte får ha negativ inverkan på strandskyddets syften. Ytterligare ett kriterium som ska vara uppfyllt är att området är utpekat som LIS-område i kommunens översiktsplan. Därefter behövs särskilda skäl för dispens. Kommunen har satt upp 5 villkor som samtliga måste vara uppfyllda för att ett område ska kunna bli aktuellt som LIS-område. Dessa är:

1. Hänsyn skall tas till att bevara kommunens mångfald av stränder utifrån natur-, kultur-, och rekreationsvärden
2. Utvecklingen får inte medföra att allmänrättslig mark vid strand blir mindre tillgänglig.
3. Utvecklingen ska bidra till skydd av befintliga djur- och naturvärden.
4. Utvecklingen ska bidra till att stärka och utveckla landsbygden.
5. Utvecklingen ska ske där befintlig bebyggelse och strukturer kan kompletteras.

Utöver villkoren önskar kommunen även i sin översiktsplanering att LIS-områdena uppfyller något av de tre ställningstaganden för LIS-områden som översiktsplanen ställer upp.

- Kommunen ska verka för att exploatering inom ett LIS-område bidrar till och värnar, utvecklar och tillgängliggör kulturhistoriska- och naturmiljöer
- Kommunen ska verka för att lokaliseringen av LIS-områden sker inom kommunikationseffektivt stråk.
- Kommunen ska verka för att LIS-områden lokaliseras där befintligt vatten- och avloppssystem kan förbättras eller kommunalt vatten- och avloppsförsörjning kan ordnas.

1.2 Bedömningsgrunder

Nedan bedöms konsekvenser av den tematiska planen och dessa beskrivs och bedöms utifrån ett nollalternativ som utgörs av den gällande översiktsplanen från 2002. Bedömningen är gjord utifrån planens påverkan på de nationella, regionala och lokala miljömålen, påverkan på folkhälsomålen, påverkan på gällande miljökvalitetsnormer och allmänna hållbarhetsaspekter. Där de ekonomiska övervägandena har bedömts ha särskilt stor betydelse finns de med som bedömningsgrund i konsekvensbedömningarna. De regionala planerna framtagna av länsstyrelsen i Jönköping har även använts som en del av bedömningsgrunderna. God bebyggd miljö är det miljömål som framför allt beaktas i bedömningen eftersom en hållbar utveckling av samhället är en av grunderna för miljökvalitetsmålen.

Alla bedömningar i den här konsekvensbedömningen är gjorda på en övergripande nivå för att spegla de stora dragen av konsekvenser som planen kan ge upphov till. Den är även begränsad till de utpekade geografiska områdena (men inte vad gäller konsekvenserna) och tiden fram till 2035. Kommunen har även valt att presentera endast ett alternativ till nollalternativet.

Konsekvenserna av planförslaget har bedömts under 11 påverkansområden, riksintressen, klimatpåverkan, hushållning med naturresurser, naturmiljö, kulturmiljö, rekreation och friluftsliv, samhällsservice, tekniska kommunikationer, ljudkvalitet, luftkvalitet och risker. Riskerna presenteras men ingen närmare värdering av dem görs i den här konskevensbeskrivningen. En analys av planens påverkan på andra kommuner har gjorts i konsekvensbedömningen till översiktsplanen.

2 Avgränsning
(kopplar bl.a. tillbaka till miljömål, MKN m.fl.)

En konsekvensbedömning behöver en avgränsning för att inte leda hur långt som helst. Översiktsplanen och dess tematiska delar pekar ut viljeriktningar, belyser problem och konflikter samt gör avvägningar mellan exploateringsbehov och bevarandebehov. Konsekvensbedömningen begränsas till kommunens utvalda fokusområden. Bedömningen ska vara på samma detaljeringsgrad som det som bedöms. Översiktsplanen är övergripande och den ska kompletteras med fördjupningar för vissa delar av kommunen eller för vissa preciserade användningsområden. Detta är en sådan fördjupning och den ska antas och införlivas i den övergripande översiktsplanen i samband med antagandet. Fördjupningarnas konsekvenser bedöms i respektive fördjupning varav den här utgör delen om LIS-områden.

Konsekvensbedömningen grundar sig på miljömål, miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer liksom folkhälsomål, allmänna hållbarhetsbedömningar och ekonomiska överväganden. Hänsyn har även tagits till den gällande översiktsplanen som är det nollalternativ som planförslaget jämförs med. Planen utgör en del av underlaget för kommunens fysiska planering där både positiva och negativa effekter vägs mot varandra. En del inriktningar och riktlinjer ger positiva effekter för vissa delar av kommunen och negativa för andra. Det finns även en del viljeinriktningar som direkt strider mot varandra och som behöver vägas och jämkas samman i senare delar av planprocessen. Detta är dock helt i sin ordning i översiktsplaneringen som syftar till att belysa och peka ut en utvecklingsriktning för hur användningen av mark- och vattenområden i kommunen ska prioriteras och utformas.

2.1 Nivåavgränsning

Alla bedömningar i den här konsekvensbedömningen är gjorda på en övergripande nivå för att spegla de stora dragen av konsekvenserna som utpekandet av LIS-områden kan ge upphov till. Planen ska visa hur kommunen vill förvalta och utveckla natur-, kultur- och bebyggda miljöer ur ett hållbarhetsperspektiv. Planen ska behandla hushållningen med resurser och vara en av grunderna för ett hållbart samhälle. Den föreliggande konsekvensbeskrivningen ska på ett tydligt sätt belysa de direkta

och indirekta konsekvenser som planen kan medföra.
God och tydlig planering är en förutsättning för ett hållbart samhälle. En viktig aspekt för att uppnå hållbarhet är att det finns en tydlig planering och viljeinriktning för hur mark och vatten ska användas och vilken inriktning som ska prioriteras. Att peka ut LIS-områden är en del av planeringen för en god markförvaltning och en hållbar bebyggelseutveckling.

2.2 Geografisk avgränsning

Planens geografiska avgränsning är av naturliga skäl kommunens område, men konsekvenserna av planen behöver inte alltid begränsas av kommunens fysiska gränser. En del åtgärder och inriktningar som föreslås kan ha inverkan både på närliggande kommuner och även regionala konsekvenser kan förekomma inom vissa områden.

2.3 Avgränsning i tid

Översiktsplanen och dess fördjupningar ska ses över varje mandatperiod för att spegla majoritetens uppfattning om dess aktualitet för byggande och annat nyttjande av kommunens mark. Ofta kan planen användas under en längre tidsperiod, men den ska aktualitetsprövas minst en gång/mandatperiod. Tidsspannet och visionen i den nu aktuella översiktsplanen sträcker sig fram till 2035. Det har även varit tidshorisonten för de analyser och utredningar som ligger till grund för arbetet.

2.4 Begränsning av alternativ

Kommunen har valt att begränsa alternativen till ett enda huvudalternativ (mitt Värnamo 2035) till jämförelse och nollalternativ används den befintliga översiktsplanen och de bedömda effekter den skulle få om den nya planen inte antas. Den gamla planen utgör i många avseenden den grund som den nya planen vilar på och är på många sätt en vidareutveckling och förfining av denna.

Begreppet LIS- områden fanns inte i den gamla planen och någon direkt inriktning för att styra exploatering i strandnära områden finns inte annat än att bebyggelsetryck ska ha betydelse och en restriktivitet ska gälla strandnära bebyggelse.

Den nya översiktsplanen innebär att bebyggelseutvecklingen koncentreras till Värnamo stad och ett tätortsband längs väg 27 som omfattar Bredaryd i väster via Forsheda och Värnamo till Bor och Rydaholm i sydost. Det finns även en utpekad landsbygdslinje som omfattar flera av de mindre orter som inte ingår i tätortsbandet och sträcker sig från Sävsjö kommun och Vrikstad i nord ost via Nydala och Fryele till Värnamo och vidare via Åminne till Hånger och Dannäs och vidare mot Ljungby kommun. I båda dessa stråk ska kommunen verka för att service och kommunikationer ska förbättras. I Landsbygdslinjen är tidshorisonten längre eftersom denna del har ett lägre invånarantal än orterna i tätortsbandet och därför är det svårare att få ekonomi på service i dessa delar av kommunen.

Nollalternativet har ingen specifik viljeinriktning för ny bebyggelse annat än koncentration mot befintliga tätorter.

2.5 LIS-områdenas tänkbara miljöpåverkan

All användning av mark och vatten innebär en påverkan på miljön. En viktig aspekt för att minska negativa miljöeffekter av samhällsutvecklingen och uppnå hållbarhet är att det finns en tydlig planering, samordning och viljeinriktning för hur mark och vatten ska användas och vad som ska prioriteras. God och tydlig planering lägger en stabil grund för ett hållbart samhälle i samklang med miljön och ger förutsättningar för långsiktiga och goda bostadsmiljöer och bostäder.

Utsläpp av växthusgaser från transporter är ett prioriterat område för kommunen och inriktningen av översiktsplanen syftar till att minska dessa utsläpp genom att koncentrera och förtäta bebyggelsen, bygga energismart och satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik framför transporter med bil. De flesta LIS-områdena ligger så till att det ska vara möjligt att kunna nå kollektivtrafik utan att behöva använda bil.

Negativ påverkan av naturmiljön kan uppkomma genom att ny naturmark tas i anspråk för bostads- och näringslivsutveckling. Detta gäller främst i närheten av Värnamo stad samt i de utpekade LIS-områdena. Inriktningen på förtätning kan leda till att mindre naturmark tas i anspråk än för nollalternativet.

Genom att styra ny bebyggelse till speciella delar av kommunen så som Värnamo tätort och vissa stråk längs de större vägarna uppkommer flera sekundära effekter. Positivt är att samhällsservicen får bättre förutsättningar i samhällena längs vägen. Det kan även innebära en mer levande landsbygd i området kring väg 27 där jordbruket utvecklas och småföretagandet blomstrar. Det är mer tveksamt om detta kommer att omfatta orterna längs landsbygdslinjen då befolkningsunderlaget är lägre i dessa delar för att bära specifik samhällsservice.

Vissa av utvecklingsområdena saknar kommunalt VA och initialt kommer enskilda VA lösningar att användas. För några av områdena finns det inga planer att dra fram kommunalt VA ens vid större exploatering vilket kan ge negativa effekter på vattendrag och sjöar i närheten i form av övergödning eller ökad mängd förorening genom enskilda avlopp och ökande ytavrinning.

3 Analyserade alternativ

Det finns endast två alternativ att jämföra med. Det går även att se det som antingen utbyggnad eller inte utbyggnad av de utpekade områdena. Att se det så kan dock leda fel då det även finns möjligheter till att vissa områden endast bebyggs delvis. Detta kan få effekter på den lokala samhällsservicen, exempelvis kommunalt VA vilket kommer att ha stor påverkan på den lokala omgivningen.

3.1 Den föreslagna fördjupningsplanen

Mitt Värnamo 2035, version för utställning, är grunden som denna tematiska fördjupning utgår ifrån. Planförslaget innebär sammanfattningsvis att bebyggelseutvecklingen koncentreras till Värnamo stad och ett tätortsband längs väg 27 samt en landsbygdslinje från nordost längs väg 127 och söderut mot Värnamo och därefter längs väg 519 via Åminne, Hånger och Dannäs mot Ljungby kommun.

Det har i en tidigare utredning tagits fram ett antal områden som bedömts som lämpliga för sjönära samhällsutveckling. Av dessa utpekades 8 i det ursprungliga planförslaget och under samråden har ett par fallit bort och några nya tillkommit. Sammanlagt har 10 områden pekats ut i översiktsplanen vilka huvudsakligen ligger längs de båda utpekade stråken för bebyggelseutveckling. De flesta ligger inom en radie av 1,5 km från en väg med kollektivtrafik.

Enligt översiktsplanen kommer det framöver efter en plan- och bygglovsprocess, med samråd och utställning och beslut i kommunfullmäktige att finnas möjlighet att lägga till nya LIS-områden.

Konsekvensbeskrivningen omfattar generella konsekvenser av att områden utanför befintlig bebyggelse i närheten av sjöar eller vattendrag tillkommer och om det finns specifika konsekvenser

för de enskilda utpekade områdena, behandlas även dessa nedan.

3.1 Nollalternativet (baseras på nu gällande ÖP)

Nollalternativet innebär att den nu gällande översiktsplanen med dess inriktning fortsätter att gälla. Detta medför även konsekvenser på miljö och samhälle och det är utifrån de konsekvenserna som bedömningarna görs i förhållande till den nya planen.

Nollalternativet saknar en övergripande vision för en hållbar bebyggelseutveckling i kommunen vilket innebär att bebyggelseutvecklingen sker i utpekade områden i närheten av eller i befintliga tätorter. Bebyggelseutveckling sker främst på jordburkmark i tätortsnära områden, men restriktivitet för bebyggelse i känsliga riksintresseområden och vattenskyddsområden ska råda. Flera strandnära perifera områden utpekas som utvecklingsområden för ny bebyggelse utan någon egentlig sammanhållen plan. Bebyggelsetryck är en viktig faktor för ny bebyggelse vilket gör att det saknas acceptabla VA-lösningar för flera av de strandnära områdena vilket kan få stor påverkan på vattenkvaliteten i de närliggande sjöarna och vattendragen. Kommunen har i och med sitt nya reningsverk och den nya VA-planen ändrat på och förbättrat en del av de förutsättningar som fanns när nollalternativet antogs.

4 Konsekvenser av planförslaget

4.1 Riksintressen, skyddade områden och miljökvalitetsnormer

Det finns flera utpekade LIS-områden som kan komma att påverka Riksintressen.

LIS-området vid Gunnen, nordöstra stranden, sträcker sig in i Riksintresset för Kulturmiljövård. Detta område utgörs av ett gravfält men endast en liten del av området ligger inom riksintresseområdet. Om det finns fornlämningar inom området eller om det är en del av skyddszonen omkring fornlämningarna framgår inte av planförslaget.

Området Lagan, Söder om Hörle, är beläget i närheten av ett riksintresseområde för naturvård. Riksintresset grundar sig på Lagans meandrande lopp. Det finns flera synliga typiska meanderbågar både öster om området och precis söder om det samma.

Inom LIS området ”St Gavlö, Bolmen Dannäs med omgivningar samt Bolmenbygden” vid Bolmens norra strand finns riksintresset för rekreation och friluftsliv samt yrkesfiske. Kommunen anger här att utvecklingen framför allt är bostäder men även näringsverksamhet med fokus på besöksnäringen är möjligt.

Sjön Bolmen är dricksvattentäkt för 11 kommuner i Skåne genom Bolmentunneln som leder vatten till Ringsjöverket där vattnet renas. Intaget ligger dock i Ljungby kommun men vattenkvaliteten i sjön är av stor vikt för nära 900 000 invånare.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Riksintressena ska tillgodoses i samband med en exploatering då det är det som utgör riksintressenas syfte. Vissa riksintressen finns för att främja viss verksamhet medan andra finns för att skydda området mot exploatering. Rätt verksamhet kan främja både tillgänglighet och attraktionskraft för riksintresseområdet. Även bostäder kan, om det uppförs med stor varsamhet och hänsyn, vara positivt för tillgängligheten till natur och strandområden och öka möjligheten och

tillgängligheten till exempelvis befintliga badplatser.

Riksintresseområdet vid Gunnen har till uppgift att skydda kulturhistoriska lämningar i form av ett gravfält och dess omgivning. Att exploatera delar av detta område kommer att ha en negativ inverkan på intrycket och upplevelsen av området. Hänsyn till områdets kulturhistoriska utformning behöver tas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresseområdet söder om Hörle kan komma att inverka negativt på Lagans meandrande lopp om det tillåts. Det är även erosionsrisker kopplade till meandrande vattendrag som med tiden ändrar sitt lopp inom det område som utgör meanderplanet. Hela LIS-området ligger inom detta område. En riskanalys av dessa faktorer bör göras innan den fortsatta planeringen för att inte riskera framtida skador och höga kostnader för att skydda bebyggelsen från ras.

Riksintresseområdet vid Bolmen kan i vissa delar gynnas av näringsverksamhet med inriktning mot friluftsaktiviteter och fiske och vara positivt och främja syftet med riksintresset. En utveckling av besöksnäring bedöms kunna ge positiva effekter även ur en social synvinkel. Det finns även en risk att besöksnäringen kan öka bilanvändandet och behovet av parkeringsplatser vilket kan få negativ inverkan på riksintresset, på klimatet och på den lokala naturmiljö som tas i anspråk för parkeringsplatser.

4.2 Klimatpåverkan

BESKRIVNING

Utpekande av ny bebyggelse i områden som idag saknar infrastuktur kommer att ge en negativ klimatpåverkan dels genom själva byggnationen dels genom att transporter och resor till dessa områden i huvudsak kommer att ske med bil. Uppvärmning av dessa byggander som till allra största delen kommer att bestå av fristående enfamiljshus kommer att behöva ske med el, förbränning eller värmepumpsanläggning av något slag.

PÅVERKAN

De uttalade satsningarna på ökad kollektivtrafik på järnväg och nya stationslägen kan bidra till en mer hållbar pendling som minskar utsläppen av växthusgaser generellt i kommunen. Utbyggnad av cykelvägar och tydligare skyltning mot cykelstråk

ger en ökad möjlighet att använda cykel istället för bil för kortare persontransporter både inom och mellan tätorterna. Elcyklar gör troligen att man kan räkna med något längre möjliga pendlingsavstånd med cykel. Utbyggnad av gångstråk och gångvägar i kombination med förtätade samhällen bidrar till att fler korta förflyttningar sker till fots.
De utpekade LIS-områdena ligger huvudsakligen inom cykelavstånd till kollektivtrafik, men troligen kommer ändå de flesta resorna att ske med bil framför allt då det ger en stor tidsvinst.

Uppvärmning av byggnader i glesbygden kan inte ske med fjärrvärme utan kommer att göras antingen med någon form av eluppvärmningen, genom någon form av värmepumpssystem såsom luft-, berg-, jordvärme eller genom någon form av förbränning troligen eldning med ved eller pellets. Dessa bränslen är koldioxidneutrala, men ger upphov till utsläpp av partiklar och andra skadliga ämnen.

Nollalternativet skulle troligen inte minska utsläppen lika mycket eftersom det är mer tillåtande för transporter i alla former. Satsningen på gång och cykelvägar finns men är inte lika uttalad.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Ny bebyggelse i perifera områden kommer att öka klimatpåverkan genom ökade och längre transporter. De människor som väljer att bosätta sig i en nybyggd villa i det läget har goda ekonomiska resurser. Dessa familjer kommer troligen att ha två bilar och använda dessa. Tidsvinsten att använda bil kommer att göra att detta alternativ väljs i första hand.

4.3 Hushållning med naturresurser

BESKRIVNING

Ett sätt att bidra till god hushållning med naturresurser är att planera användningen. Översiktsplaneringen är ett första steg för att bestämma hur mark och vattenområden ska användas.

Att ha möjlighet att erbjuda strandnära tomter för bebyggelse anses göra kommunen mer attraktiv för bosättning. Det finns även möjlighet till kompletterade bebyggelse i kulturlandskapet och då främst i gränslandet mellan skog och öppen mark. Ett motiv till att peka ut särskilda områden för exploatering är att kunna skydda resterande naturmark från etableringar.

Ställningstagandet att det öppna odlingslandskapet är extra viktigt för landskapsbilden och att ny bebyggelse ska lokaliserad vid skogskanter, i anslutning till dungar och i bakkanten av åkrar och ängar riskerar att komma i konflikt med biotopskyddet framför allt för åkerholmar, ytvatten och stenmurar i odlingslandskapet.

PÅVERKAN

Utpekande av LIS-områden gör det möjligt att bebygga utpekade strandnära områden. Detta innebär att nya markområden som tidigare i mindre grad varit oexploaterade tas i anspråk. Områdena utgörs mestadels av skogsmark men en del utgörs även av jordbruksmark. Ofta ligger området nära skyddsvärda naturområden eller vattenresurser.

LIS-område L3 Nästasjön ligger på en åsformation, Altoftaåsen. Åsformationer är generellt skyddsvärda på grund av goda grundvattenförekomster. Altoftaåsens vattenförekomst har ännu inte klassats av SGU.

LIS-området L7. Rusken, vid Ohs ligger inom ett område som är utpekat som ett stort opåverkat område som ska skyddas mot störande exploatering. Detta medför att speciella krav bör ställas vid utbyggnad av området för att bibehålla denna prägel på området.

LIS-området L10 vid Bolmen ligger förutom i Riksintresseområdet för friluftsliv även vid Bolmen som utgör dricksvattentäkt för ca 900 000 personer i Skåne. Detta ställer speciella krav på verksamheter som kan tillåtas inom området.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Ny mark tas i anspråk för bebyggelse i LIS-områdena samtidigt som icke utpekade områden indirekt skyddas mot exploatering vilket bedöms som god hushållning.

Outnyttjade grundvattenförekomster bör beaktas vid exploatering. Dock bedöms bostadsbebyggelse utgöra en mindre risk för grundvattenförekomster under förutsättning att VA-frågan kan lösas på ett godtagbart sätt. Dagvatten bör också tas omhand så att det inte ökar utsläppen av näringsämnen och föroreningar i närliggande vattenförekomster och riskerar att påverka miljökvalitetsnormen negativt.

Ytvatten används i dagsläget inte som dricksvatten i kommunen, men detta är något som bör ges högsta prioritering eftersom vattnet är en av våra känsligaste naturresurser. Sjön Bolmens vatten används dock som dricksvatten i flera kommuner i Skåne. Detta bör framhållas mer än vad det gör i översiktsplaneringen då 900 000 människor är beroende av god kvalitet på vattnet.

Någon form av restriktioner för skydd av grundvattnet i Altoftaåsen bör övervägas i den fortsatta planeringen.

Kan en acceptabel lösning för VA ordnas för området vid Rusken och Bolmen bedöms det inte ge några negativa effekter på hushållningen med naturresurser.

4.4 Naturmiljö

BAKGRUND

Utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) utgör indirekt ett skydd för andra strandnära områden då utvecklingen styrs mot dessa områden. Det medför dock en möjlighet för en mer konsekvent bedömning av annan byggnation på landsbygden. I och med att nya områden öppnas upp för bebyggelse ökar även tillgängligheten till dessa och närliggande naturområden då nya vägar anläggs vilka ökar möjligheten att ta sig dit.

Flertalet av LIS-områdena ligger förhållandevis nära mindre samhällen som kan gynnas av ökande befolkningsunderlag. Kommunen har många sjöar och vattendrag där stränder och strandnära områden inte är exploaterade. Varje enskilt ärende kan aktualisera speciella krav på utredningar exempelvis naturinventeringar eller utredningar avseende VA-lösningar.

Nollalternativet har ingen uttalad policy för bebyggelse i strandnära områden men viss restriktivitet anges. Utvecklingsområden i andra delar av kommunen ligger främst på jordbruksmark och annan mark i närheten av tätorterna. Kulturlandskapet ska värnas men viss ny bebyggelse kan tillåtas.

PÅVERKAN

Utpekande av LIS-områden kan ha negativa effekter på naturmiljön i dessa områden då icke exploaterade områden tas i anspråk för nya tomter och ny bebyggelse. I de flesta fall kommer kommunen att kräva att en detaljplan upprättas inför

exploateringen i vilken det kommer att ställas krav om utredningar av naturvärden och djurliv på platsen. I förekommande fall kan då ett formellt skydd ges för känsliga delar av området.

Strandnära boende anses vara ett attraktivt boende som kan öka kommunens attraktionskraft och livskvalitén hos invånarna. LIS-områdena medför även en bättre tillgänglighet till strandnära områden för rekreation och friluftsliv när kommunikationerna till områdena förbättras.

Hårdgjorda ytor kan öka belastningen på vattendragen i närheten genom ökad ytavrinning som för med sig föroreningar. Avsaknaden av kommunalt VA i flera av de utpekade exploateringsområdena kan leda till en risk i några av områdena att enskilda avlopp kan påverka miljökvalitetsnormerna för ytvattenförekomsternas kemiska status negativt. Dessa områden är: Herrestadssjön, sydvästra och Herrestadsjön sydöstra, (speciellt om båda områdena kommer att exploateras), Nästasjön och Gunnens norra strand. Alla dessa utom Gunnens norra strand kommer att kopplas på det kommunala VA-nätet om en större exploatering kommer till stånd.

LIS-område L5 Lagan söder om Hörle i närheten av Riksintresseområde för naturvård. Riksintresset grundar sig på Lagans meandrande lopp. Här finns flera meanderbågar, näs och olika generationer av korvsjöar. Sedimenten i dalgången har byggts upp till ett flodplan av Lagan. Vattendraget har skurit ner sig i detta så att en balanserad fallkurva utbildats. Lagan eroderar fortfarande på detta avsnitt beroende på landhöjningen.

Lisområdet L10 Lilla Gavlö ligger i ett landskap med stenmurar och odlingsrösen. Dessa kan omfattas av biotopskydd och får i så fall inte tas bort utan dispens från länsstyrelsen

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Det bedöms rimligt att några få begränsade sjönära områden som uppfyller vissa specifika krav avsätts för möjlig exploatering och samhällsutveckling. Indirekt skyddas då andra strandnära områden när specifika områden pekas ut för exploatering. Detta bedöms som en positiv effekt av LIS-områdena.

Positiva effekter av ny bebyggelse kan vara att landsbygden utvecklas och nya både sociala och ekonomiska möjligheter utvecklas i de nya områdena. Trots att hänsyn tas till kravet på

tillgängligheten för allmänheten till strandområden kan bebyggelsen och bryggor uppfattas som en begränsning av den allmänna tillgängligheten.
Negativa effekter från byggnation i strandnära områden är att belastningen på närliggande ytvatten i form av ökad avrinning från hårdgjorda ytor kan öka vilket riskerar att föra med sig ökade föroreningshalter i form av näringsämnen, tungmetaller, petroleumrester mm. Kommunala VA-lösningar saknas i de nya exploateringsområdena (vilket i vissa fall riskerar att påverka miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster). Kan kommunalt VA anordnas i områdena bedöms risken för att MKN påverkas som liten.

Vid Gunnens sydöstra strand ligger ett vattenskyddsområde för den lokala vattentäkten. Detta skyddsområde kommer troligen att tas bort på grund av en tri-förorening i grundvattnet.

Gunnen har inte klassats varken kemiskt eller ekologiskt, men kan misstänkas ha otillfredsställande ekologisk och dålig kemisk status då utloppsbäcken från sjön uppvisar denna status. Ytterligare påverkan på vattenförekomsten bör därför undvikas.

Det finns en risk att riksintresset för naturvård söder om Hörledammen skulle påverkas negativt av en exploatering av området L5 Lagan Söder om Hörle. Detta då det är landskapets speciella former och karaktär som är skyddsvärd. Då Lagan fortfarande kan vara eroderande i det berörda avsnittet finns även vissa risker för att åns lopp ändrar sig och påverkar området genom erosion. Området ligger vid en ytterkrök av den meandrande ån vilken är mest utsatt för erosion.

Vid L.10 Lilla Gavlö kan vissa delar av området bli omöjligt att bebygga om inte länsstyreslen beviljar biotopskyddsdispens för att ta bort stenmurar och odlingsrösen.

Andra negativa aspekter är att produktiv skogsmark exploateras och att de enskilda transporterna ökar vilket kan vara negativt för klimat och biologisk mångfald.

Nollalternativet pekar inte ut några speciella områden för strandnära utbyggnad utan lämpligheten bedöms från fall till. Dock anges att tillstånd inte bör ges för ensamma byggnader i strandnära läge. Enskilda avlopp i avlägsna delar av kommunen uppmuntras vilket kan ge problem med övergödning och utsläpp. MKN kan i vissa fall påverkas negativt av dessa utsläpp. Naturskyddade områden ska behållas och inte exploateras.

4.5 Kulturmiljö

BAKGRUND

Ny byggnation på landsbygden kan både vara positivt och negativt för kulturmiljön. Positiva om det bidrar till att kulturlandskapet bevaras och utvecklas och att de näringar som är väsentliga för att bibehålla och bevara kulturlandskapet ges nya positiva möjligheter. Negativt om områden som är skyddsvärda och bidrar till det kulturhistoriska arvet tas i anspråk för ny bebyggelse och om den inkräktar på kulturhistoriska lämningar eller stör sådana miljöer. Nollalternativet skiljer sig inte nämnvärt från den nya planen. Mål och inriktningen på vilka områden som ska värnas ligger fast. De redan skyddade områdena ska bevaras och utvecklas. Upprättade skydd för kulturmiljön ska följas och kulturmiljövärden ska bevakas och värnas vid större infrastrukturprojekt.

PÅVERKAN

De flesta av områdena ligger i brukat skogsland och kan bidra positivt till en levande kulturmiljö genom att även landsbygden har bofast befolkning.

I LIS-området L1. vid Herrestad finns det kulturhistoriska lämningar i området vilka måste utredas och tas hänsyn till i samband med exploatering av området. Alla sådana lämningar skyddas av fornminneslagen och ingrepp kräver samråd och eventuell utredning och dispens från länsstyrelsen. Vissa delar av exploateringsområdena omfattas av jordbruksmark. Denna bör så långt möjligt skyddas mot ianspråktagande för ny bebyggelse.

LIS-Område L4 Gunnen, norra stranden ligger delvis inom Riksintresseområde för ett historiskt gravfält från stenålder till järnålder. Själva gravfältet ligger troligen norr om området, men även influensområden till gravfält bör skyddas så att inte intrycket i landskapet störs av bebyggelse.

4.6 Rekreation och friluftsliv

BESKRIVNING

De utpekade LIS-områdena ligger mestadels i mindre grad exploaterade områden. Ett av målen med dessa områden är att öka tillgänglighetsgraden genom nya vägar och bättre möjligheter att ta sig dit. Man vill även öka tillgängligheten och möjligheterna att komma ut i skog och mark för alla genom att underlätta kommunikationer både genom nya vägar, nya cykelleder och ökad kollektivtrafik till dessa områden.

Några av områden kan även ge möjlighet till fritidsbebyggelse. Detta ger en ökad möjlighet för rekreation och friluftsliv. Samtidigt som det inte tillför de närliggande orterna speciellt mycket.

PÅVERKAN

Landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge kan göra att tillgängligheten till skog och mark som idag är svåra att ta sig till underlättas när nya vägar anläggs i dessa områden. Områdena ligger i anslutning till sjöar och ger nya möjligheter till badplatser och båtbryggor.

LIS område L10 Bolmens nordvästra strand, Stora och Lilla Gavlö ligger inom riksintresseområdet för friluftsliv. Då vissa av de möjliga markanvändningarna anges till utveckling av besöksnäringen. Bostadsbebyggelse i samma område bör göras med försiktighet för att inte motverka riksintresset.

Nollalternativet anger flera namngivna områden förutom riksintresseområdena som ska utgöra viktiga områden för rekreation och friluftsliv. Dessa är Alandsrydsområdet, Ruskenområdet och Osudden och även tysta områden nämns som viktiga områden för rekreation.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Tillgänglighetsanpassning av badplatser och andra anläggningar kan ge en positiv effekt för friluftslivet och främjar folkhälsomålet om god folkhälsa och tillgänglighet för alla.

Möjligheter till utveckling av besöksnäringen i området vid Bolmen kan ha positiva effekter för rekreation och friluftsliv i området. Bostadsbebyggelse kan i vissa fall motverka syftet med riksintresset då det gör att den del markområden privata. Dock bör det gå att hantera detta genom ytterligare planbestämmelser.

Fritidsbebyggelse som ska uppmuntras i vissa av områdena kommer troligen inte tillföra de närliggande orterna speciellt mycket i form av lokal service då det är kortare perioder av året som denna typ av bebyggelse används vilket då inte bidrar till kontinuitet i efterfrågan på lokal service.

Nollalternativet: Satsningar på cykelleder, fiske, kanoting och friluftsturism ligger fast även i den nya planen. Utpekandet av specifika områden är mer uttalad i nollalternativet. I den nya planen är ställningstaganden och viljeinriktningar på en mer övergripande nivå.

4.7 Samhällsservice

BAKGRUND

Kommunen har en uttalad ambition att behålla och satsa på landsbygdsskolorna, liksom att bevara biblioteken utanför centralorten. En fortsatt god och helst utbyggd samhällsservice även på landsbygden är kommunens ambition.

Närheten till skolor och annan samhällsservice är viktigt för att människor ska vilja bosätta sig på landsbygden vilket i sin tur ger underlag för handel och annan näringsverksamhet. Lokal näringsverksamhet kan bidra positivt till en levande landsbygd. Kommunen ska även underlätta och möjliggöra för förändringar av innehåll och funktion hos näringar på landsbygden och underlätta för nya verksamheter.

Utpekande av LIS-områden är en del av kommunens vision om en levande landsbygd. Genom att ge möjlighet till strandnära boende kan man öka attraktiviteten att bosätta sig utanför tätorterna. Utpekandet av LIS-områden är ett sätt att utveckla landsbygden och förbättra underlaget för samhällsservice i närliggande orter.

Möjligheten att även uppföra fritidsbebyggelse i en del av områdena ökar inte kommunens vision om en levande landsbygd på samma sätt som permanentboende. Fritidsbebyggelse genererar exempelvis ingen efterfrågan på skolor eller ökat behov av äldreomsorg.

PÅVERKAN

Genom att koncentrera bebyggelseutvecklingen till vissa delar av kommunen finns större möjlighet att få underlag för samhällsservice även i delar av kommunen som inte ligger i

direkt närhet till Värnamo. Kommunens ambition att decentralisera utbildningen och satsa på skolor lokaliserade i de mindre orterna är en viktig del för att få och behålla en levande landsbygd. Detta kan även vara en möjlighet för samlokalisering av kommunal service på landsbygden som exempelvis offentliga samlingslokaler och bibliotek i anslutning till skolorna

Kommunens ambition att möjliggöra så kallat livsstilsboende på landsbygden kan ge ökat behov av samhällsservice utanför centralorten.

Nollalternativet innebär att man i princip ska främja bebyggelseutveckling i hela kommunen men med inriktning mot samlad bebyggelse. Kommunen vill fortsätta att stödja hemkörning av varor till utsatta grupper som inte kan ta sig till affären själva.

BEDÖMDA KONSEKVENSER

Samhällsservice och utbildning gynnas genom ett större befolkningsunderlag på landbygden då man kan satsa på och behålla landsbygdsskolorna i de områden som ligger i eller nära tätortsbandet. Kommunens fokus på skola och utbildning är positiv även ur andra aspekter. Utbildning och lärande främjar folkhälsomålet om delaktighet och en god skola med goda förutsättningar bidrar även till integration och goda och trygga uppväxtvillkor.

Möjligheten att i vissa områden uppföra fritidsbebyggelse påverkar inte befolkningsunderlaget i de aktuella områdena.

4.8 Tekniska kommunikationer (infrastruktur och transporter)

BAKGRUND

Färre VA enheter i kommunen medför att de ekonomiska investeringarna kan koncentreras till färre enheter och större volymer vatten kan behandlas på ett ställe vilket ger bättre kostnadseffektivitet. Samtidigt finns intentioner att exploatera nya områden där det inte finns några planer på kommunalt VA i första läget.

Gemensamma lösningar för enskilt VA ska eftersträvas innan en kommunal överföringsledning eventuellt kan lösa VA-frågan senare. Enskilda eller gemensamhetsanläggningar för VA kan

medföra negativ påverkan på närliggande vattenförekomster. Detta bör utredas i samband med exploatering av respektive område. Särskilt känsliga är områden där belastningen redan idag är hög.

För att minska dag- och spillvatten vill kommunen kompensera för nya hårdgjorda ytor inom området där dagvattnet uppkommer.

Utfartsvägar från ny bebyggelse på befintliga vägar kan inverka på trafiksäkerheten. Trafikverket vill undvika nya utfarter på de större vägarna då dessa medför en ökad olycksrisk.

4.9 Ljudkvalitet

BAKGRUND

Det finns några utpekade LIS-områden som ligger nära vägar och järnvägar. För att inte riskera att nya bostäder ska utsättas för buller över acceptabla riktvärden bör hänsyn tas till avståndet till dessa i planeringen.

Områden som bör beaktas är L4 vid Gunnen, L5 vid Lagan söder om Hörle som ligger nära väg 846 och L8 Helgasjön som ligger nära Väg 27. De två senare har även järnvägen inom mindre än 0,5 km.

4.10 Luftkvalitet

BAKGRUND

Beroende på vilken typ av uppvärmning som den nya bebyggelsen kommer att ha kan luftkvalitén lokalt påverkas. Detta framför allt om många byggnader kommer att värmas upp genom eldning med ved. Denna påverkan bedöms dock endast uppstå vid speciella väderförhållanden och blir därför inte något bestående problem.

Transporter och resor till och från den nya bebyggelsen kommer med största sannolikhet att huvudsakligen ske med bil. Detta påverkar luftkvaliten negativt, men med tanke på den begränsade mängden transporter det kan komma att röra sig om bör det inte ha någon negativ inverkan på luftkvaliteten ens lokalt.

4.11 Risker

I de strandnära områdena som utpekats för landsbygdsutveckling har en analys av risken för översvämning gjorts för varje område och hänsyn ska tas till översvämningsrisker vi all nybyggnation. Översvämningsrisken har bedömts utifrån markens höjd över befintligt medelvattenstånd i närliggande vattendrag eller sjö i förhållande till högvattenflöden.

Det har även gjorts en bedömning av risken för skred och ras. Denna bör dock ses över i område L5 Lagan, söder om Hörle där det finns risk för att Ån kommer att erodera marken.

Det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och/eller grundvatten överskrids i samband med byggnation i framför allt strandnära områden utan kommunalt VA. Gunnens vattenkvalitet är idag så dålig att ytterligare påverkan på vattnet bör undvikas. Det finns ett krav i lagstiftningen att förbättra kvaliteten i alla vattenförekomster som inte har god status och därför bör stor varsamhet iakttas när kvalitén inte uppnår denna status för att undvika ökade framtida kostnader för att åtgärda problemen.

Nya utfarter på väg 27 bör enligt trafikverket undvikas då det påverkar trafiksäkerheten negativt. Det finns flera områden som skulle behöva nya utfarter från lokalvägar. Dessa måste beaktas noga vid eventuell exploatering av de aktuella områdena.

Vissa av de utpekade områdena ligger i riskområden för radon. I dessa områden är det viktigt att utreda risken och föreskriva att byggnaderna är radontäta för att minimera hälsorisken med höga radonhalter i inomhusluften.

5 Mellankommunala påverkan

5.1 Skydd av yt- grundvatten

Flera av de utpekade områdena ligger vid sjöar eller vattendrag i kommunen som har gemensamma strandlinjer med närliggande kommuner. Ett par av de utpekade LIS-områdena ligger vid sjöar och stränderna omfattas av riksintresse för friluftsliv eller naturvård. Frågor om hur marken i närheten och vattenområdena ska användas blir en mellankommunal fråga om de vidtagna eller föreslagna åtgärderna eller planerna riskerar att påverka vattenkvaliteten då miljökvalitetsnormer gäller för hela vattenförekomster oavsett kommungränser. En bedömning av eventuell påverkan måste göras från fall till fall.

Det LIS-område som föreslås vid Bolmens strand kan påverka vattenkvaliteten i sjön. Bolmen är råvattentäkt för 11 kommuner i Skåne. Risken för att planförslaget kommer att påverka vattenkvalitén i Bolmen negativt bedöms dock som liten. Det finns flera samarbeten med kommunerna runt Bolmen och Sydvatten om vattenkvalitén i Bolmen.

6 Samlad bedömning

Bedömning av konsekvenserna av den tematiska planen i förhållande till nollalternativet sammanfattas i tabellen nedan. Varje bedömd effekt eller konsekvens som beskrivits i texten ovan sammanfattas i tabellen och har placerats under den bedömda konsekvensklassen. Bedömningsgrunderna har färgkodats för att ge en snabbare och bättre översikt av konsekvenserna. Färgerna betyder följande:

GRÖN FÄRG:
Bedömda positiva effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser. Finns inte åtgärden med i nollalternativet blir effekten positiv.

GUL FÄRG:
Bedömda neutrala effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser. En del åtgärder kan medföra både positiva och negativa effekter samtidigt. I vissa fall har de då bedömts neutrala. Observera att om åtgärden redan finns i nollalternativet blir effekten neutral, men kan ändå vara positiv som helhet. Hänsyn till detta har tagits i den samlade bedömningen.

RÖD FÄRG
Bedömda negativa effekter av planen utifrån nollalternativets konsekvenser eller andra uppenbart negativa effekter av planen. Om nollalternativet inte skiljer sig och effekterna fortfarande är negativa bedöms de likväl negativa.

De flesta delarna som är neutrala är detta på grund av att det redan i nollalternativet fanns viljeinriktningar och mål som generellt ger positiva konsekvenser även på det delområdet. Grafiskt ger därför färgkoderna en något skev bild av de generella konsekvenserna.

Genom att tydligt peka ut utvecklingsområden kan naturmark och andra känsliga miljöer skyddas mer medvetet än vad som angavs i den tidigare planen, vilket är positivt. Planen har även många positiva sociala konsekvenser för bland annat tillgänglighet och folkhälsa.

	Positiva konsekvenser	Neutrala	Negativa
Riksintressen	Riksintressena ska värnas i samband med en exploatering		Några områden ianspråktar mark som till vissa delar är riksintressen som skulle kunna påverkas negativt.
	Rätt verksamhet kan främja både tillgänglighet och attraktionskraft för riksintresseområdet. Även bostäder kan vara positivt		
Klimatpåverkan	Generellt bedöms den nya översiktsplanen bättre uppfylla målen och utgöra ett spetsigare planeringsunderlag för en hållbar samhällsutveckling	Huvuddelen av områdena ligger inom rimligt avstånd från kollektivtrafik och prioritering av gång och cykeltransporter förespråkas	Transporter och resor kommer huvudsakligen att ske med bil
		Uppvärmning av bostäder med el, värmepumpar eller förbränning av ved eller pellets	
Hushållning med naturresurser	God planering av hur marken ska användas och utpekande av specifika områden för exploatering skyddar andra områden	Beroende på hur VA-lösningarna kommer att se ut kan det bli både negativ och positiv inverkan på miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.	Vissa områden ligger i områden där framför allt vattenresurser kan komma att påverkas negativt
	Jordbruksmarken är viktig för att den biologiska mångfalden i landskapet ska bevaras och bibehållas så långt möjligt.		
Naturmiljö	Indirekt skydd av övriga strandnära områden när specifika områden pekas ut för exploatering.		Belastningen på närliggande ytvatten i form av ökad avrinning från hårdgjorda ytor vid nybyggnation

	Positiva konsekvenser	Neutrala	Negativa
			Kommunala VA-lösningar saknas i de nya exploaterings-områdena. Bra avloppslösning behöver bli krav för byggnation för att inte riskera att påverka miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.
Kulturmiljö	Exploateringen kan bidra till att kulturlandskapet bevaras och utvecklas och att de näringar som är väsentliga för att bibehålla och bevara kulturlandskapet ges nya positiva möjligheter.	De värden som finns ska bevaras och värnas. Inga nya satsningar på kulturmiljön eller försämringar av befintligt skydd planeras.	Exploatering inom eller i nära anslutning till kulturmiljöer behöver göras med särskild hänsyn och vissa fall även antikvarisk kompetens för att inte påverka kulturmiljöerna negativt.
Rekreation och friluftsliv	Satsning på fritidsanläggningar kan medföra positiva effekter på välbefinnande och folkhälsa. En utbyggnad av gc-vägar för att stimulera fysisk aktivitet är också positivt.		Bebyggelse i sjönära områden kan trots åtgärder, minska tillgängligheten för allmänheten till strandområden
	Tillgängligheten till naturen ökar när nya områden öppnas upp genom besöksnäringen och nya strandnära bostadsområden		
	Tillgängligheten av badplatser och andra anläggningar främjar god folkhälsa och tillgänglighet för alla.		
Samhällsservice	Bebyggelseutvecklingen ska koncentreras och samhällsservice prioriteras och koncentreras till specifika områden för att kunna fortsätta erbjuda kommersiell, social och kulturell service.		Delar av landbyggden är inte prioriterad för samhällsutveckling och samhällen utanför tätortsbandet riskerar att förlora samhälls- service på sikt.

	Positiva konsekvenser	Neutrala	Negativa
	Satsa på och behålla landsbygdsskolorna i de områden som ligger i eller nära tätortsbandet Även bibliotek runt om i kommunen ska värnas.		
Tekniska kommu-nikationer	Om kommunalt VA ord-nas till områdena ger detta bättre möjlighet till rening och kan bidra positivt till MKN	Främja cykel och gåen-de som transportalter-nativ genom utbyggd infrastruktur.	Enskilda eller gemen-sahets-anläggningar för VA kan medföra negativ påverkan på närliggande vattenförekomster.
		Förbättra kollektivtra-fiken och underlätta möjligheten att åka kol-lektivt	Utfartsvägar från ny bebyggelse på befintliga vägar kan inverka på trafiksäkerheten
Ljudkvalitet		Bebyggelseutvecklingen på landbyggden ska ske längs eller i närheten av större kommunikations-stråk vilket medför att hänsyn bör tas till buller från dessa.	
Luftkvalitet			Transporter med bil kommer att öka.

VÄRNAMO
KOMMUN